

KI-notat nr.: 47/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS/Salhuselva kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland/Steigen		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	<i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Tor Simon Pedersen	Sign.:	<i>Tor Simon Pedersen</i>
Dato:	25 MAI 2009		
Vår ref.:	NVE 200700915-22		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Salhuselva kraftverk i Steigen kommune, Nordland fylke

Innhold

Søknad	1
Uttalelser til søknaden	15
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	31
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	40
NVEs vurdering.....	45
NVEs konklusjon.....	50
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	51

Sammendrag

Småkraft AS har søkt om tillatelse til bygging av Salhuselva kraftverk i Steigen kommune i Nordland. Kraftverket vil utnytte et fall på 190 meter og gi en årlig produksjon på 13,4 GWh. Planen omfatter kraftverksinntak, rørgate/vannvei, kraftstasjon og bygging av vei samt tilknytningsforbindelse til eksisterende 22 kV-linje

Steigen kommune anbefaler å gi konsesjon, men forutsetter at alle inngrep utføres skånsomt og at det pålegges høy minstevannføring som monner. Kommunen ønsker ikke at det skal etableres overføringskanaler fra sidebekker til inntaket og at veien opp til inntaksdammen samlokaliseres med tilløpsrøret. Tilløpsrøret må også tildekkes der det ikke kan graves ned. Kommunen ønsker også at det benyttes en turbintype som ikke gir overmetning av luft.

Fylkesmannen i Nordland går i mot utbygging av Salhuselva ut fra en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene i området. Dersom det gis tillatelse til utbygging foreslås det at det pålegges minstevannføring, minimum alminnelig lavvannføring. Videre at det monteres omløpsventil for å unngå plutselig tørrlegging av elvestrekningen nedstrøms kraftverksutløpet og at kraftstasjonen legges oppstrøms vandringshinder for laks og sjørret. Det ønskes også at sidebekkene ikke, eller i begrenset grad, overføres.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon til utbygging av Salhuselva kraftverk under forutsetning av minstevannføring i sommerhalvåret og at andre avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden iverksettes. Det bes også om at reindriftsutøvere i området involveres i detaljplanleggingen.

Sametinget har ingen merknader ut over at skulle det under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående.

Reindriftsforvaltningen i Nordland går i høringsuttalelsen mot at det gis konsesjon for Salhuselva kraftverk på grunn av hensynet til områdets verdi for reindriften. Det påpekes at summen av inngrep i Staggjo-Habmer reinbeitedistrikt gjør at enkelte områder ikke lengre er mulig å benytte for reindriftsutøvelse. En utbygging her vil redusere disse områdene ytterligere.

Naturvernforbundet i Nordland går sterkt i mot utbygging og vektlegger konsekvensene for natur og miljøverdier i området. Hovedårsaken er de negative konsekvensene utbyggingen vil få for fisk, ferskvannøkologi, inngrepsfrie områder, landskap og friluftsliv.

Kraftverket vil med nødvendige avbøtende tiltak gi en økt ny årlig produksjon på 11-12 GWh og kunne bidra til økt næringsaktivitet og styrkning av lokalt inntektsgrunnlag. Uten overføring av sidebekker og med krav til anleggsutforming og slipp av minstevannvannføring hele året mener NVE at virkningen for allmenne interesser i tilstrekkelig grad kan avbøtes.

NVE finner etter en helhetlig vurdering at fordelene ved tiltaket er større enn skader og ulemper for private og allmenne interesser slik at kravene i vannressursloven § 25 er oppfylt. Småkraft AS får konsesjon i medhold av vannressurslovens § 8 til å bygge Salhuselva kraftverk på nærmere fastsatte vilkår.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 12.01.07:

Småkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Salhuselva i Steigen kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *Å bygge Salhuselva kraftverk som beskrevet i søknaden.*

2. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

- *Gjennomføring av tiltaket*

3. Etter energiloven om tillatelse til:

- *Bygging og drift av Salhuselva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

”INNLEDNING

1.1 Om søkeren

Småkraft AS har inngått avtale med grunn- og fallrettseierene langs Storelva og Salhuselva i Steigen kommune for utvikling av vannkraftressursene i vassdragene.

Småkraft AS er et produksjonsselskap etablert av fem selskaper i Statkraftalliansen. Selskapet eies av Statkraft, BKK, Agder Energi, Trondheim Energiverk og Skagerak Energi.

Konseptet til Småkraft er å bygge miljøvennlige kraftverk i samarbeid med lokale grunneiere. Lokale grunneiere leier bort fallet til Småkraft i 40 år.

1.2 Begrunnelse for tiltaket

Hopvatnet/Hopen var inntil 1975 to bygder med jord- og skogbruk samt fiske som næringsgrunnlag. Dette hovedsaklig pga. vanskelige/utilstrekkelige kommunikasjonsforhold/infrastruktur ble bygdene i 1975 erklært som fraflyttingsområde og har siden hovedsaklig og i utstrakt grad vært brukt som friluftsområde, men også som beiteland for småfe samt pleie/uttak av løv- og bartre.

Eneste veiadkomst til Hopvatnet går via 11 km lang privat bomvei fra Rota i Hamarøy til Hopvatnet. Kraftforsyningen til Hopvatnet/Hopen går via Rota ved 22 kV-linje.

Nettkonsesjonæren har varslet abonnentene i området om at linjen er ulønnsom å drifte og kan bli nedlagt i overskuelig framtid. Grunn- og fallrettseierne anser og vektlegger at eventuell utbygging som omsøkt, vil øke trafikken, og derved bompenginntektene, på veien mellom Rota og Hopvatnet som i sin helhet går til vedlikehold av veien. For øvrig forutsettes at eventuell kraftproduksjon i området blir å benytte eksisterende 22 kV kraftlinje for distribusjon. Derved vil risiko for nedleggelse av denne kraftlinjen og levering av el.kraft til Hopvatnet og Hopen sannsynligvis elimineres.

Nødvendige veier som må bygges i forbindelse med bygging av inntak og kraftstasjon, er forutsatt lagt slik at de også kan bidra til rasjonell og miljøforsvarlig avvirkning av mektige, og nåværende utilgjengelige, skogressurser i området og derved styrke næringsgrunnlaget for berørte og tiliggende eiendommer i området.

I sum vil en eventuell utbygging som omsøkt styrke og utvikle eksisterende infrastruktur/næringsgrunnlag i området og i Steigen kommune.

1.3 Geografisk plassering av tiltaket

Utbyggingsområdet i Salhuselva ligger ved Hopvatnet i Steigen kommune i Nordland fylke, vassdragsområde 168.6B. Salhuselva sitt nedbørfelt ligger i hovedsak i Steigen og Sørfold kommuner og grenser opp mot Hamarøy kommune. Salhuselva renner sammen med Sørkvanntelva og renner videre som Storelva ut i Hopvatnet og videre ut i Mørsvikfjorden.

1.4 Dagens situasjon og eksisterende inngrep.

Det er ingen eksisterende inngrep i inntaksområdet. Det går to kraftlinjer gjennom dalen, den ene av disse (66 kV) går like forbi kraftstasjonsområdet, mens en 22 kV linje krysser Storelva ca 400 meter vest for den planlagte kraftstasjonen. Det er også en eksisterende skogsvei deler av strekningen mot inntak og kraftstasjon.

2 Beskrivelse av tiltaket

2.1 Hoveddata

Kraftverket

<i>Nedbørfelt (km²)</i>	20,5
<i>Middelvannføring (m³/s)</i>	1,27
<i>Alminnelig lavvannføring (m³/s)</i>	0,18
<i>Inntak på kote</i>	223
<i>Senter turbin på kote</i>	33
<i>Brutto fallhøyde (m)</i>	190
<i>Midlere energiekvivalent kWh/m³</i>	0,44
<i>Slukeevne, maks. (m³/s)</i>	2,2
<i>Slukeevne, min. (m³/s)</i>	0,1
<i>Tilløpsrør, diameter (mm)</i>	1000
<i>Tilløpsrør, lengde (m)</i>	1200
<i>Avløpskanal, lengde (m)</i>	10
<i>Installert effekt, maks. (kW)</i>	3450
<i>Brukstid (t)</i>	3900
<i>Magasinvolument mill. m³</i>	0
<i>Produksjon, vinter (GWh) (1/10 – 30/4)</i>	6,0
<i>Produksjon, sommer (GWh) (1/5 – 30/9)</i>	7,4
<i>Produksjon, årlig middel (GWh)</i>	13,4
<i>Utbyggingskostnad (mill.kr)</i>	25,2
<i>Utbyggingspris (kr/kWh)</i>	1,88

Elektriske anlegg

<i>Generator</i>	<i>Ytelse MVA</i>	<i>Spennning kV</i>
	3,9	0,66
<i>Transformator</i>	<i>Ytelse MVA</i>	<i>Omsetning kV/kV</i>
	3,9	0,66/22
<i>Kraftlinjer</i>	<i>Lengde</i>	<i>Nominell spenning kV</i>
<i>FeAl 30</i>	430 m	22

2.2 Teknisk plan for det søkte alternativ

2.2.1 Hydrologi og tilsig

Salhuselva har et totalt nedbørfelt på 39,8 km², og middelvannføringen over perioden 1961-1990 er beregnet til 2,28 m³/s ved utløpet i Hopvatnet (elva heter her Storelva etter samløpet med Sørkvanntelva).

Alminnelig lavvannføring ved inntaket (inkludert overføring) er beregnet til 180 l/s.

Persentiler (5%) for sommer (1/5-30/9) og vinter er beregnet til hhv 264 l/s og 153 l/s for tilsig til inntaket, dette er basert på persentiler for valgt representativt vannmerke skalert etter beregnet avrenning i normalperioden (61-90).

Alminnelig lavvannføring er definert som tredjedelspunktet på en serie over den 16. laveste vannføring hvert år i observasjonsperioden. 5% vannføring er den vannføringen som underskrides i 5% av observasjonene.

Tabellen under viser feltarealer

	Feltstørrelse (km ²)	Spesifikk avrenning (l/s/km ²)	Midlere vannføring (m ³ /s)	Midlere årlig tilsig (mill,m ³ /år)
Inntak	19,3	62,9	1,21	38,2
Overført felt nedre alt	1,2	52,0	0,06	2,0
Totalt til kraftverk	20,5	62,2	1,27	40,2
Restfelt til utløp i Hopvatnet	19,3	52,0	1,00	31,6
Totalfelt	39,8	57,3	2,28	71,8

NVEs avrenningskart på NVE-atlas for perioden 1961-1990 er benyttet som grunnlag for beregning av spesifikk avrenning for feltene.

Det foreligger ingen registreringer av vannføring i feltet i dag. Det er satt opp en stasjon i vassdraget, men det foreligger ikke ferdige data fra stasjonen på dette tidspunkt. En vannstandslogger er av praktiske hensyn plassert et godt stykke oppstrøms samløpet mellom Salhuselva og Tollknivelva, vannføringer måles i Salhuselva ved loggeren, i Tollknivelva og i Salhuselva nedenfor loggeren. Det måles ikke temperatur.

For å beskrive vannføringens variasjon over året er Vannmerke 168.2 Mørsvik bru (1986-2005) skalert og benyttet. Flere serier i området er vurdert, men denne serien ble valgt på grunn av rimelig lengde på serien og antatt god representativitet.

Kart som viser feltgrensene, er vist i vedlegg 1. Se vedlegg 5 for varighetskurver og kurver over vannføringen i typiske år.

2.2.2 Dammer og inntak

Det planlegges bygget en betongdam, ca. 3 m høy, i et område med fjell i dagen like nedstrøms utløpet av Tollknivelva ut i Salhuselva. Elva er ca. 20 m bred, og hvis det bygges en dam til ca. k. 223 vil damlengden bli ca 40 m. Neddemt areal vil da bli i størrelsesorden 2000 m².

En enkel inntakskonstruksjon med varegrind og stengeanordning bygges på vestsida av elva. Inntaket blir ca. 2 x 4 m i plan.

Bekkene på østsida av elva er tenkt overført med en åpen kanal og det vil bare bli bygd helt enkle inntakskonstruksjoner for å føre vannet inn i kanalen ved normale vannføringer og for å lede vannføringene forbi ved flom.

2.2.3 Rørgate

Kart over vannvei er vist på vedlegg 2. Fra konus i inntaket legges et nedgravd rør (dia 1000 mm) på vestre side av elva. Røret føres ned lia ca 50 meter vest for elva ned til kraftstasjon ved kote 33. Total rørlengde er 1280 m.

Grunnforholdene langs rørtraseen tilsier at røret kan graves ned i hele lengden. Det kan være noe fjell ved inntaket, men hovedsaklig vil graving skje i morenemasser av stor mektighet.

Det er løsmasse hele veien til bekkene på østsida av elva og disse er derfor planlagt overført i en åpen kanal.

2.2.4 Kraftstasjonen

Kraftstasjonsbygget vil bli på ca 70 m² og bygges ved elva på kote 33 ca 260 meter oppstrøms samløpet med Sørkvanntelva. Utløpet er tenkt lagt rett oppstrøms øvre ende av gytetreknningen i elva rett nedstrøms et vandringshinder. Kraftstasjonen vil få en slukeevne på 2,2 m³/s og en installert effekt på 3,5 MW (3,9 MVA). Det vil være aktuelt med flerstråles Pelton-turbin, men en eller to Francis-turbiner vurderes også.

Kraftstasjonen vil bli utformet etter Småkrafts standardløsning for kraftstasjoner og tilpasset eksisterende terreng. Det vil bli en ca 10 meter lang avløpskanal fra kraftstasjonen og bort i elva.

2.2.5 Veibygging

Til inntaket vil det bli nødvendig å bygge ca 1200 meter vei fra eksisterende skogsvei, videre vil eksisterende vei i en lengde av ca 750 meter måtte oppgraderes noe. Veien vil bli bygd på morenemasser og det vil ikke være behov for fyllinger eller skjæringer av noen størrelse.

Det vil bli behov for ca 680 meter vei fra eksisterende vei ned til planlagt kraftstasjon. Denne er tenkt lagt i kanten av myra opp mot moreneryggen og videre langs 66 kV linje. Veien vil krysse to mindre bekker.

2.2.6 Kraftlinjer

Det er planlagt en 430 meter lang jordkabel fra kraftstasjonen langs atkomstveien bort til 22 kV kraftlinja. I brev fra områdekonsesjonær Nord-Salten kraftlag (vedlegg 8) kommer det frem at det blir behov for opprusting av nett og transformator kapasitet dersom flere småkraftverk i området blir realisert. Dette kan føre til ekstra kostnader for prosjektet, men vil samtidig styrke nettleveringen og infrastrukturen i området.

2.2.7 Massetak og deponi

Masser til veibygging vil i all hovedsak være tilgjengelig i planlagt veitrase. Eventuelt behov for tilleggsmasser er planlagt tatt ut i trasé for rørledning og i kraftstasjonsområdet for å unngå spredte inngrep utenom planlagte anlegg. Det vil ikke være behov for deponi av overskuddsmasser.

2.2.8 Kjøremonster og drift av kraftverket

Kraftverket har ikke noe reguleringsmagasin, og inntaksbassenget er så lite at effektkjøring ikke er mulig. Anlegget vil derfor gå på det til enhver tid tilgjengelige tilsig. Når vannføring i elva blir lavere enn ca 5 % av turbinlukeevne (ca.100 l/s), vil turbinen stoppes, og vannet slippes over dammen. Det vil om sommeren (15. mai til 15. september) bli sluppet vann slik at det er minimum alminnelig lavvannføring i elva.

2.3 Kostnadsoverslag

Komponent	(mill. NOK)
Overføringsanlegg	0,4
Inntak og dam	2,0
Vannvei	6,6
Kraftstasjon. Bygg	2,1
Kraftstasjon. Maskin/elektro	8,0
Transportanlegg. Kraftlinje	1,1
Uforutsett	2,0
Planlegging. Administrasjon	1,8
Finansiering	1,2
Total kostnad	25,2

* Anleggsbidrag til nettførsterking er ikke med i kostnadsoverslag

Det er utarbeidet et kostnadsoverslag for den planlagte utbygginga (over). I dette overslaget er kostnadsberegningene basert på et prisnivå medio 2006.

2.4 Fremdriftsplan

Fremdriftsplanen fram til produksjonsstart baseres på rask saksbehandling hos berørte parter. Her er en konsesjonsbehandling på ca 12 måneder lagt til grunn.

I perioden mot slutten av konsesjonsbehandling, vil det bli foretatt videre planlegging og forberedelser til anbudskonkurranse slik at anleggsarbeidene kan startes snarest mulig etter at konsesjon gis.

Antatt byggetid er ca 12 måneder.

(.....)

2.5 Fordeler ved tiltaket

2.5.1 Kraftproduksjon

Ved full utbygging vil midlere årlig produksjon være på ca. 13,4 GWh/år med vannslipping (14,1 GWh uten vannslipping). Se avsnitt 4.2 for produksjon ved ulike minstevannslipp.

Produksjonen, inkl. vannslipping vil være (GWh/år):

Sommer	Vinter	Årlig
7,4	6,0	13,4

2.5.2 Kommuneøkonomi

For Steigen kommune vil kraftverket bidra med økte skatteinntekter. Steigen kommune har innført eiendomsskatt på næringsbygg, noe som medfører at de vil motta 0,7 % av liknet prosjektverdi hvert år. For det første året vil dette medføre eiendomsskatt på 0,18 mill.kr direkte til kommunen. Andre umiddelbare fordeler vil først og fremst være sysselsettingsgevinst i utbygningsperioden. Se ellers avsnitt om samfunnsmessige virkninger av tiltaket i kapittel 3.

2.6 Arealbruk, eiendomsforhold og offentlige planer

2.6.1 Arealbruk

Arealbeslag på grunn av utbygging

Komponent	Areal (dekar)	Permanent / Midlertidig
Rørtrase	5,1	Permanent
Dam og inntak	2,5	Permanent
Overføringskanal	0,8	Permanent
Vei til dam	4,8	Permanent
Kraftstasjon	0,5	Permanent
Atkomstvei kraftstasjon	2,4	Permanent
Totalt (permanent)	16,1	
Riggområde v/krst	1	Midlertidig
Riggområde, oppstrøms	1	Midlertidig
Totalt (midlertidig)	2	

2.6.2 Eiendomsforhold

Grunneiere er angitt i tabell nedenfor. Til sammen har disse grunneiere alle rettigheter til berørt grunn og fall. Alle berørte rettigheter ligger i Steigen kommune. Berørt elvestrekning, inntak, vannvei og kraftstasjon vil i sin helhet ligge på 114/1, eksisterende skogsvei og deler av adkomstvei til kraftstasjon ligger på 114/3.

<i>G.nr.</i>	<i>B.nr.</i>	<i>Hjemmelshavere i Steigen kommune pr. 2006</i>
114	1, 2 og 3	Kurt Lofthus
114	1, 2 og 3	Sonja Knudsen Lofthus

2.6.3 Samlet plan for vassdrag

Det er ikke registrert prosjekter i Salhuselva i Samla Plan (ref NVE Atlas).

2.6.4 Verneplaner, kommuneplaner og andre offentlige planer

Plan- og bygningsloven styrer og samordner areal- og ressursbruken i kommunene. Gjennom å angi arealbrukskategorier bindes arealbruken rettslig. Tiltaks- og influensområdet for det foreslåtte prosjektet, er innenfor et område som er avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i Kommuneplan for Steigen. I tillegg er området angitt som Prioritert Naturområde. Dette er ingen rettslig bindende klassifisering, men angir særlige kvaliteter. Dersom det gis konsesjon etter vannressursloven, eventuelt vassdragsreguleringsloven, er tiltaket unntatt byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Det er ingen områder eller objekter innenfor tiltaks- og influensområdet som er fredet etter naturvernloven, vannressursloven eller kulturminneloven.

2.7 Alternative utbyggingsløsninger

Det har vært vurdert å flytte inntaket 250 meter lengre opp i elva. Dette gir en økning i produksjon på 0,7 GWh. Lengre vannvei, samt at Tollknivelva må tas inn på et eget rør og føres inn på røret fra inntaket vil føre til høyere kostnader. Det er heller ikke fjellgrunn ved det øvre alternativet og usikkerheten knyttet til fundamentering av dam er dermed også noe større. Siden de landskapsmessige inngrepene også blir større, er dette alternativet valgt å se bort i fra.

3 Virkning for miljø, naturressurser og samfunn

3.1 Generelt

Vurderingene av konsekvenser for Miljø, landskap etc er hentet fra Miljø-vurdering for Salhuselva Kraftverk som finnes i Vedlegg 7.

3.2 Hydrologi

Dagens vannføring i elva er preget av høy vannføring mesteparten av sommeren. Videre utover året reduseres avrenningen noe i normalsituasjonen. Det opptrer gjerne flere regnflommer utover høsten og vinteren. Utbyggingen vil påvirke vannføringsforholdene mellom inntaket og kraftstasjonen hvor vannføringen vil bli vesentlig redusert. Utenom flomperioden vil vannføring i nedre del av tørrlagt strekning bestå av vannføring fra restfeltet på ca 48 l/s (midlere) pluss slipp av minstevannføring fra inntaksdammen. Planlagt vannslipping er 180 l/s i perioden 15. mai til 15. september. Se miljørapport for bilder av elva ved ulike vannføringer.

Vannføring over året i Salhuselva, er vist i figurer i vedlegg 5. Disse viser bl.a. vannføringen ved inntaket før og etter utbyggingen i et tørt, middels og vått år. Tabellen under viser antall dager med vannføringer større enn største slukeevne og mindre enn minste slukeevne:

	År	Antall dager mindre enn minste slukeevne	Antall dager mer enn største slukeevne
Tørreste år	1987	0	36
Midlere år	1990	0	63
Våteste år	1989	0	101

Vannføringen i byggefasen blir uendret.

3.3 Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Prosjektet har ingen reguleringsmagasin og dermed er det ikke forventet noen vesentlige endringer i is og vanntemperatur. Det er dermed ingen vesentlig risiko for frostrøyk eller isproblemer forårsaket av vanntemperaturendringer. Dette gjelder både byggefasen og driftsfasen.

3.4 Grunnvann, flom og erosjon

Ettersom vannføringen reduseres forventes grunnvannstanden å synke svært lokalt rundt bekkeløpet. Elva går med relativt stort fall og har liten betydning for grunnvannsnivået i området. Kraftverket kan ha en marginal positiv virkning for flom og erosjonsfare langsetter bekken når stasjonen er i drift. Stasjonens slukeevne er imidlertid liten i forhold til forventet maksimal flomvannføring så virkningen av utbyggingen på flomvannstander eller erosjonsfare i eventuelle erosjonsutsatte områder er liten. Sedimenttransport henger tett sammen med flomvannføringer og tilsvarende små endringer forventes.

3.5 Biologisk mangfold og verneinteresser

Det er ikke funnet naturtyper eller vegetasjonstyper som er spesielt knyttet til elva. I influensområdet finnes naturtypen kilde og kildebekk og det er registrert noen myrområder med rikere vegetasjon. Redusert vannføring mellom inntak og kraftstasjon forventes derfor ikke å medføre vesentlige endringer mht. biologisk mangfold. Etablering av kraftverket vil medføre permanent areal-beslag på ca 15 dekar. Dette vil bidra til å fragmentere landskapet i noen grad og støy i anleggsperioden kan påvirke dyrelivet, inkludert hekkende fugl. Tiltaket vil imidlertid medføre et middels stort tap av inngrepsfrie naturområder. En ev. utbygging vil ikke komme i berøring med verneområder. Det er i første rekke inngrepsfrie naturområder som gir området verdi, og øvrige kvaliteter i området kvalifiserer ikke til annet enn liten verdi. En samlet vurdering tilsier en liten negativ konsekvens (-) mht. biologisk mangfold og verneinteresser.

Tap av inngrepsfrie naturområder ved en utbygging:

Kategori (avstand fra tyngre tekniske inngrep)	Netto endring
<i>Inngrepsfri sone 2: 1 – 3 km</i>	- 2,6 km ²
<i>Inngrepsfri sone 1: 3 – 5 km</i>	- 5,3 km ²
<i>Villmarkspregede områder: > 5 km</i>	- 3,6 km ²
Totalt	- 11.5 km²

3.6 Fisk og ferskvannsbiologi

Hopvatnet er et viktig vassdrag i Steigen kommune i forhold til oppgang av sjørret og sjørøye. Det er vurdert å ha middels til stor verdi på grunn av sine forekomster av anadrom fisk. Det finnes gode bestander av både sjørøye og sjørret, mens laks forekommer mindre frekvent i vassdraget. Salhuselva/ Storelva har et anadromt parti fra utløpet i Hopvatnet frem til et vandringshinder på kote 33-30. Topografien og boniteringen langs Storelva, Sørkvanntelva og nedre del av Salhuselva viser at gyteforholdene er tilsynelatende gode, men materialtransport i elva reduserer betydningen av elvene som gyteområde. Kraftstasjonen er planlagt like nedstrøms vandringshinder for sjørret og laks, slik at lengden på den anadrome strekning ikke bli redusert i forhold til vannføring. Det foregår sannsynligvis ikke gyting i elva opp til utløpet fra kraftstasjonen. Ovenfor kraftstasjonen vil den reduserte vannføringen i elva kunne ha negativ betydning for bekkørret, bunndyr og vanninsekter, men en slipping av minstevannføring vil kunne dempe de negative konsekvensene noe. Det forventes ikke at en eventuelt redusert vannføring ved utfall av stasjonen vil føre til redusert overlevelse på egg og yngel i Salhuselva, siden tiltaket legger opp til etablering av omløpsventil. Best virkning blir det hvis slippingen sikrer vann over gyteområdene helt til klekkingen skjer. Konsekvensen for fisk og ferskvannsbiologi er vurdert som noe under middels negativ (--).

3.7 Flora og fauna

Tiltaks- og influensområdet for prosjektet ligger i skogsterreng. Nederst er det tett bjørkeskog med noe innslag av furu på tørrere områder – særlig på moreneryggene på østsiden av elva. Høyere opp øker innslaget av myr og tresjiktet er svakt utviklet. Inntaksstedet ligger omtrent på det som er registrert som skoggrense på eksisterende kartverk, men bjørkeskogen strekker seg høyere oppover i liene på hver side av den skogløse elvedalen.

Det er foretatt viltkartlegging i Steigen kommune (tilgjengelig på Direktoratet for naturforvaltnings Naturbase), men det er ingen registreringer fra tiltaks- og influensområdet. Det er stor bestand av elg i området. Området hadde tidligere en stor bestand av gaupe og jerv men antallet ser ut til å ha gått kraftig ned i de senere årene. I Norsk hekkefuglatlas og Naturbasen er det flere registreringer på hekke- og yngleområder i området. Området er tilsynelatende godt undersøkt av lokale ornitologer. Området er variert og har stor variasjon av fugl, herunder rødlistede arter. Området rundt Sørkvanntdalen, Markvatnet og frem mot Storelvdalen og Hopvatnet har

registreringer som: Hagesanger, Stjertmeis, Horndykker, Grønnstilk, Rødstilk, Varsler, Enkeltbekkasin, Gluttsnipe, Sangsvane (R), Spurvehauk, Dvergfalk, Orrfugl, Storfugl, Buskskvett, Løvsanger, Bjørkefink, Perleugle, Gråspett (DC), Tretåspett, Gjerdesmett, Gulsanger, Hagesanger, Munk, Bøksanger og Stjertmeis. Det ble ikke observert fossekall i elva, men det er sannsynlig at den finnes der, da den er observert i flere andre vassdrag i kommunen.

3.8 Landskap

Landskapet i tiltaks- og influensområdet er typisk for denne regionen. Hele området ligger i fjellbjørkeskogen. Elva renner relativt åpent i bratt terreng og sees godt fra dalbunnen men ikke direkte fra den lokale bebyggelsen. De landskapsmessige konsekvensene av tiltaket er i første rekke knyttet til redusert vannføring i Salhuselva, samt etablering av inntaksdam, rørgate, anleggsvei og kraftstasjon. De tekniske og anleggsmessige komponentene vil skape synlige og til dels permanente sår i terrenget. På sikt vil deler av arealene revegeteres, og tiltaksområdet vil gradvis bli mindre synlige i landskapsrommet. Salhuselva vil bli mindre fremtredende i landskapsrommet, og dette vil kunne oppleves som negativt og gi redusert landskapsverdi for innbyggere og besøkende til Hopen. En samlet vurdering tilsier en liten til middels negativ konsekvens (-/-).

3.9 Kulturminner og kulturlandskap

Det er ingen arkivopplysninger om automatisk fredede kulturminner eller gjenstandsfunn fra tiltaks- og influensområdet. Grunneiere eller andre kjentmenn kjenner ikke til verneverdige verdier. Arealbeslaget knyttet til inntak, rørgate, anleggsvei, kabelgrøft og kraftstasjon er begrenset. Basert på eksisterende informasjon er konsekvensen og potensialet for eventuelle funn i tiltaks- og influensområdet vurdert som ubetydelig (0).

3.10 Landbruk

Det er ikke dyrka mark eller beitemark i Salhusdalen og influensområdet. Tiltaket vil kun berøre noe utmarksareal og skog. Det går imidlertid sau på sommerbeite i området, men beitearealene er hovedsaklig utenfor tiltaks- og influensområdet. Det ventes ikke at tiltaket vil være til hinder for beitedyr. Utbyggingen forventes ikke å medføre konsekvenser for landbruket utover tap av utmark, og er vurdert til ubetydelig (0).

3.11 Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Det er ingen uttak av vann til fastboende- eller irrigasjonsformål på den berørte elvestrekningen. Husdyr på beite er den eneste "forurensningskilden" i dette området. Det forventes ikke at vannkvaliteten vil endres i nevneverdig grad. Virkningene for vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser blir totalt sett vurdert som ubetydelige (0).

3.12 Brukerinteresser/friluftsliv

Hovedvassdraget benyttes mye til friluftsliv, men selve tiltaks- og influensområdet er lite benyttet. Hopvatnet (utenfor influensområdet) er et populært utfartsområde der det årlig utstedes ca. 80 – 100 fiskekort, inkl. 60 grunneierkort for fiske. Det jaktes elg i området. Tilgrensende områder benyttes sjelden til småviltjakt. Tiltaket vil ikke komme i vesentlig konflikt med verken jakt- eller fiskeinteresser. Rørgaten og etablering av anleggsvei til inntaksdam vil kunne virke negativt for opplevelsen av urørt natur for de

som ferdes i området. Basert på eksisterende informasjon er konsekvensen av tiltaket vurdert å ha liten negativ konsekvens (-).

3.13 Samiske interesser

Det finnes reindrift i området og Steigen er et mye benyttet vinterbeitedistrikt. Tiltaks- og influensområdet ligger innenfor Stájggo – Hábmmer (Steigen - Hamarøy) reinbeitedistrikt. I området langs Salhuselva og ned mot Hopvatnet og Makkvatnet er det registrerte vandringsveier for tamrein. På kommuneplanens kartbilag er vandringsveien i området avmerket. Det er opplyst fra reindriftsforvaltningen og reindriftseiere at området er et verdifullt område, herunder Salhusdalen som beite- og kalvingsområde. Tamreinen beitet og kalvet senest i vår (2006) i Salhusdalen og i 2003. Området er opplyst å være med i de fremtidige beiteplanene i likhet med store deler av Steigen. Det er ingen kjente samiske kulturminner tilknyttet området. Konsekvensen er vurdert å være liten negativ for samiske interesser (-).

3.14 Samfunnsmessige virkninger

En investering i anlegget Salhuselva kraftverk, med en kostnadsramme på kr. 25 millioner, vil naturlig nok føre til ringvirkninger i forbindelse med økt salg av varer og tjenester i prosjektområdet og i kommunen generelt. En Masteroppgave utført ved Landbrukskøyskolen i Ås 2006 har undersøkt den direkte og indirekte lokale verdiskapningen i kommunen ved bygging av småkraftverk. På bakgrunn av undersøkelsen anslås den samlede lokale verdiskapningen for Salhuselva kraftverk til å være i området 25-35 mill kr.

Dette vil være varekjøp, tjenester, servicetjenester og arbeidsplasser som en direkte følge av utbyggingen og driften rundt anlegget. Tiltakshaver regner med at anleggsarbeidet, som varer i ca. 12 måneder, vil gi rundt 8 arbeidsplasser i anleggsperioden, og ca 1/2 varig årsverk som følge av daglig drift.

For området vil også opprusting og nyetablering av veier/kraftlinjer bidra til en forbedring og sikring av infrastruktur i området.

Det er ikke påvist negative samfunnsmessige virkninger av prosjektet.

3.15 Konsekvenser av kraftlinjer

Kraftverket planlegges tilkoblet eksisterende 22 kV linje 430 meter fra den planlagte kraftstasjonen. Konsekvensene er kun knyttet til graving av kabelgrøft og vurderes å være ubetydelige.

3.16 Konsekvenser av ev. alternative utbyggingsløsninger

Tiltaket foreligger også med planer for inntak ved kote 237 og med samme kraftstasjonsplassering. Konsekvensene for denne utbyggingen vil være marginalt større på grunn av lengre rørgate og overføringskanal samt større behov for uttak av masser til en fyllingsdam.

4 AVBØTENDE TILTAK

4.1 Generelt

Avbøtende tiltak er mer detaljert beskrevet i miljørapporten, her gjentas bare de viktigste tiltakene som er planlagt utført.

4.2 Vannslipping

Behovet for å opprettholde en minstevannføring mellom inntaket og utløpet er primært knyttet til opprettholdelsen av ferskvannsbiologiske verdier og elvas betydning som landskapselement gjennom rennende vann i form av stryk og fosser. En minstevannføring vil i tillegg ha en viss positiv betydning for biologisk mangfold (fuktighetskrevede vegetasjon, bekkeørret, bunndyr og vannlevende insekter), samt for friluftsliv gjennom opprettholdelse av deler av områdets landskapsmessige kvaliteter. En omløpsventil med tilstrekkelig kapasitet slik som tiltaket legger opp til, vil forhindre tørrlegging av gyteområdene ved utfall av stasjonen, og inntil vannet kommer i overløp.

Totalt sett er behovet for minstevann vurdert å være lite til middels og det er derfor planlagt slipp av minstevannføring gjennom sommeren.

En forutsatt vannslipping på 180 l/s (alminnelig lavvannføring) i perioden 15. mai til 15. september (sommerhalvåret) innebærer en tapt produksjon på 0,7 GWh/år i forhold til ikke å slippe noe vann. Dersom det slippes 180 l/s hele året vil produksjonen reduseres til 12,0 GWh, dvs en reduksjon på 2,1 GWh i forhold til ikke å slippe noe vann. Ved å slippe 5% vannføring hhv sommer og vinter, dvs 264 l/s på sommeren (15/5-15/9) og 153 l/s resten av året, blir totalproduksjonen 11,9 GWh, dvs en reduksjon på 2,2 GWh pr år i forhold til ikke å slippe vann. Utvides sommerperioden til å samsvare med sommerperioden som persentilene beregnes ut fra (1/5-30/9) reduseres produksjonen ytterligere med 0,1 GWh.

Det planlegges installert forbislippingsventil for å forhindre kortvarig tørrlegging av gytestrekningen nedstrøms stasjonen ved stenging av kraftverket.

4.3 Tiltak ved anleggstekniske innretninger

4.3.1 Generelt

Avbøtende tiltak knyttet til anleggsdeler og anleggsdrift vil bli utarbeidet mer i detaljplaner som skal godkjennes av NVE før byggestart.

4.3.2 Kraftverk, inntak, utløp

Kraftstasjonen vil bli liggende på kote 33, ca 250m oppstrøms samløp med Sørkvanntelva. Kraftstasjonsområdet vil normalt være anleggets "ansikt" utad og det som blir mest synlig for folk flest, men kraftstasjonen vil bli liggende forholdsvis skjermet og blir lite synlig fra veien. Det er lagt til rette for at kraftstasjonsområdet skal få en god plassering i terrenget og det legges vekt på en god landskapsmessig tilpasning.

Plassering av utløpet er tenkt utført slik at gyteområder ikke får redusert vanndekt areal. Inntaksdammen planlegges etablert på kote 223. Dammen er planlagt bygd i åpent terreng, og vil bli synlig for de som ferdes langs stien inn i Salhusdalen.

Den frodige høgstaude-bjørkeskogen langs Tollknivelva bør i størst mulig grad bevares i forbindelse med anleggsvirksomheten ved inntaksdammen. Bredden til veitraséen og størrelsen på anleggsområdet skal også begrenses til et minimum.

4.3.3 Massetak og -deponier

Det vil være behov for deponering av masser i forbindelse med anlegget. Gravemasser fra kraftstasjonsområdet og langs rørgaten vil i så stor grad som mulig bli tilbakefylt rundt kraftstasjonen og langs rørgatetrase og vei. Overskuddsmasser vil bli deponert i tipp ved kraftstasjonen i skogen, Tippen vil arronderes og tilsås. Det er også aktuelt å bruke eventuelle overskuddsmasser til veivedlikehold i området, massene vil da lagres i ett av to massetak som i dag benyttes til dette, ett i øverenden av Hopvatnet langs veien mot Hopen og ett ca 3 km langs veien mot Rota.

4.3.4 Riggområder

Hovedrigg er tenkt plassert i nærheten av kraftstasjonsområdet, mens en mindre rigg for lagring av rør og for arbeider på dam / inntak, plasseres ved inntaket. Det foreligger ingen planer for etterbruk av riggområdene og i følge utbyggingsplanene vil områdene tilbakeføres mest mulig til naturtilstand innen anleggsarbeidets slutt. Riggområdene skal tidlig avgrenses fysisk slik at anleggsaktivitetene ikke utnytter et større område enn nødvendig.

4.3.5 Vannveier

Utbyggingen innebærer legging av rørgate på kote 223 og ned til kote 33. Denne graves ned og dekkes med løsmasser. Dette gjør at rørgatetraseen vil revegeteres etter at anleggsfasen er avsluttet. Det er likevel tenkt at trasèen lages så smal som mulig og arronderes etter avslutning.

4.4 Vegetasjonsetablering og landskapspleie

Siden det aktuelle revegeteringsområdet ligger mellom 10 og 230 moh, ligger forholdene godt tilrette for naturlig gjenvekst. Dersom avdekningsmassene behandles med omhu og legges tilbake som toppdekke vil naturlig vegetasjonsetablering være å foretrekke. Aktive tiltak som planting/tilsåing vil da ikke være like nødvendig. Trevegetasjon i rørgatetraseen må unngås.

4.5 Avfall og forurensning

Ved bygging, drift og vedlikehold av kraftverk skal avfallshåndtering og tiltak mot forurensning være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Et standardvilkår er at utbygger plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Alt avfall skal fjernes og bringes ut av området og ikke deponeres på stedet.

Olje og drivstoff skal lagres slik at volumet kan samles opp dersom det oppstår lekkasje. Videre bør det finnes oljeabsorberende materiale som kan benyttes hvis uhellet er ute."

Høring og distriktsbehandling

Søknaden behandles etter bestemmelsene i vannressursloven. Den har vært kunngjort i avisene "Nord Salten" og "Avisa Nordland" og har vært lagt ut til offentlig gjennomsyn på Steigen kommunes servicekontor og bibliotek. Søknaden har dessuten blitt sendt på høring på vanlig måte til berørte offentlige instanser og private organisasjoner.

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Steigen kommune fattet følgende vedtak i Steigen kommunestyre 25.04.2007

”Vedtaket, med 12 mot 5 stemmer , lyder:

Steigen kommune anbefaler NVE å gi konsesjon for Salhuselva kraftverk.

Alle inngrep må utføres skånsomt og tiltakshaver bør i størst mulig grad ta hensyn til terreng og landskap og gjennomføre tiltak for å reetablere vegetasjon som fjernes eller skades. Det bør ligge tallfestede føringer på minstevannsføring som monner for å sikre elva som et landskapselement.

Det forutsettes videre at alle nødvendige søknader, sendes Steigen kommune til behandling før tiltaket.

Følgende forhold må taes hensyn til når konsesjon og konsesjonsvilkår utformes:

- *Veien opp til inntaksdammen bør ved ca kote 175 samlokaliseres med rørgata slik at den fylles igjen etter bruk derfra og opp. Dette fordi skogbruksmyndighetene ikke anser det som nødvendig med en vei lenger opp enn dette for å utnytte skogressursene.*
- *Den skisserte kanalen for å ta med bekkene øst for inntaksdammen sløyfes. Dette fordi inngrepet ikke er utredet i miljørapporten og fordi disse bekkene vil minske de negative effektene av kraftutbyggingen hvis de får renne fritt.*
- *Det må velges en turbintype som ikke gir overmetting av luft (nitrogen) i utslippsvannet.*
- *Rør(gater) som ikke kan graves ned må tildekkes av jordmasser.*

Fra kommunens saksutredning refereres videre:

”

(... ..)

En samlet vurdering tilsier en liten til middels negativ konsekvens. Konsekvensene av utbyggingen med tanke på landbruk , kulturminner , friluftsliv, vannforsyning og samiske interesser vurderes å være små til ubetydelige.

Når det gjelder samfunnsmessige virkninger vil en eventuell utbygging som omsøkt styrke og utvikle eksisterende infrastruktur/næringsgrunnlag i området og i Steigen kommune. Det vil også bidra til betydelig verdiskaping til regionen gjennom bruk av lokale entreprenører.

Steigen kommune vil også motta en årlig eiendomskatt fra prosjektet på ca. 0,18 mill kr pr år. Nettkonsesjonæren har varslet abonnentene i området om at linjen er ulønnsom å drifte og kan bli nedlagt i overskuelig framtid. Grunn- og fallrettseierne anser og vektlegger at eventuell utbygging som omsøkt, vil øke trafikken, og derved bompenginntektene, på veien mellom Rota og Hopvatnet som i sin helhet går til vedlikehold av veien. For øvrig forutsettes at eventuell kraftproduksjon i området blir å benytte eksist. 22 kV kraftlinje for distribusjon.

Derved vil risiko for nedleggelse av denne kraftlinjen og levering av el. kraft til Hopvatnet og Hopen sannsynligvis elimineres. Nødvendige veier som må bygges i forbindelse med event. bygging av inntak og kraftstasjon, er forutsatt lagt slik at de også kan bidra til rasjonell og miljøforsvarlig avvirkning av mektige, og nåværende utilgjengelige, skogressurser i området og derved styrke næringsgrunnlaget for berørte og tilliggende eiendommer i området.

Prosjektet vil samkjøres og driftes sammen med omsøkte Storelva i nærområdet.

Brev fra grunneierlaget

Hopen og Hopvatnet grunneierlag har sendt brev til Steigen kommune om Storelva og Salhuselva kraftverk der de ber om at grunneierlagets syn blir vektlagt i behandlingen av saken. Utdrag/oppsummering av brevet:

"Grunneierlaget vurderer omsøkte småkraftutbygging bl.a. å medføre økt trafikk på bomvegen og derved økte inntekter på denne; hvilket bidrar positivt til vedlikehold/utbedring av bomvegen; hvilket igjen muliggjør brukbar/nødvendig tilgjengelighet for grunn- og hytteeiere samt allmennheten til området. Og dessuten, ikke minst, er småkraftutbygging i området sannsynligvis avgjørende for å eliminere muligheten for at nettkonsesjonæren, Nord Salten Kraftlag A/L, nedlegger driften av 22 kV kraftlinje til området i overskuelig framtid.

Grunneiere og brukere av området Hopen/Hopvatnet har allerede erfart reduksjon i infrastrukturen i området ved at Telenor har fraskrevet seg vedlikeholdsansvaret for telekommunikasjonen vedr. fasetelefon i området. Etter nedleggelse av ordinært fasttelefonnett samt NMT-nettet er telekommunikasjonen i området klart forverret.

Ytterligere reduksjon/bortfall av eksist./opprinnelig infrastruktur anses å kunne være dramatisk negativ for grunn- og fritidsboligeiere som har satset betydelige beløp for å vedlikeholde/utvikle/etablere nærings- og rekreasjonsforhold i området.

Ved event. reduksjon/bortfall av eksist. infrastruktur vil markeds- og ligningsverdien utvilsomt, i tillegg til bruksverdien, av eiendommene i området falle radikalt.

Etter å ha gjennomgått foreliggende konsesjonssøknader er det vårt klare standpunkt at omsøkte utbygginger er miljømessig absolutt forsvarlige og akseptable; og at de samfunnsmessige fordeler for området, og også for Steigen kommune, langt overskrider eventuelle ulemper ved omsøkt kraftutbygging."

(.....)

Hele brevet ligger vedlagt saksmappa og kan fås ved henvendelse kommunen.

Saksbehandling

I vedlegg om saksbehandlingsrutiner ved søknad om konsesjon etter vannressurslovens § 8, framgår det at kommunen spesielt skal omtale forhold knyttet til kommuneplanen. I tillegg, bør kommunen gi en oversiktlig framstilling av forholdet mellom omsøkte plan og de lokale interessene i området.

Bakgrunn:

Hopvatnet/Hopen var inntil 1975 to bygder med jord- og skogbruk samt fiske som næringsgrunnlag. Hovedsaklig pga. vanskelige/utilstrekkelige kommunikasjonsforhold/ infrastruktur ble bygdene i 1975 erklært som fraflyttingsområde og har siden hovedsaklig og i utstrakt grad vært brukt som friluftsområde, men også som beiteland for småfe samt pleie/uttak av løv- og bartre. Eneste veiadkomst til Hopvatnet går via 11 km lang privat bomvei fra Rota i Hamarøy til Hopvatnet. Kraftforsyningen til Hopvatnet/Hopen går via Rota ved 22 kV-linje.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel for Steigen kommune ble vedtatt i april 2005. Vassdraget ligger i sone Landbruk, Natur og Friluftsliv 1 (LNF-1) - områder hvor bygging ikke er tillatt. LNF-1 har følgende bestemmelser:

Områder med særlig viktige landbruk , natur og friluftsverdier.

Innenfor områdene LNF 1 tillates ikke spredt bolig-, ervervs-, eller fritidsbebyggelse eller andre tiltak i strid med LNF-formålet, samt fradeling eller bortfesting til slike formål, da det foreligger særlig viktige interesser innen jordbruk, skogbruk, reindrift, jakt, fiske, natur, friluftsliv og landskapsestetiske hensyn, mv.

Opplysende retningslinjer:

Dispensasjon fra LNF-1 skal normalt ikke gis.

Ved søknader om dispensasjon fra bygge- og deleforbudet , eller andre tiltak i LNF 1 områder, er vedlagte temakart og seinere registreringer /ajourføringer av tilsvarende interesser som vist på temakartene , retningsgivende for saksbehandlingen.

I områder definert som natur- eller friluftsområder, skal det svært tungtveiende grunner til for at kravet om "særlige grunner " for dispensasjon fra bygge- og deleforbudet kan anses oppfylt, jfr PBL § 7. Det samme gjelder hvis tiltak kommer i konflikt med landbruk, akvakultur, fiskeri og lignende. Bygging på øyer med arealstatus LNF-1 tillates ikke.

Restaurering av eksisterende bygg kan tillates med de forbehold som ligger i de generelle bestemmelser.

På Temakart Natur, som ligger som et vedlegg til kommuneplanens arealdel, ligger Salhuselva inne i et større område som er kategorisert som et prioritert naturområde med navnet Makkvatnet-Salhuselva. Området er gitt prioritet A som er den mest verdifulle kategorien. Innenfor og i nærhet av dette området er det blant annet registrert hekkende kongeørn, storfugl, smålom, dvergspett, bøkesanger og sangsvane . Deltaet mellom der hvor Sørkvantelva og Salhuselva samles og brua er gjennom kommunens biologiske mangfoldkartlegging registrert som en viktig naturtype med mange gamle og døde trær.

Fra Temakart Natur- prioriterte naturtyper:

Temakart natur - prioriterte naturområder er laget som et temakart i forbindelse med en kommuneplanens arealdel vedtatt i 2005. Kartet gir informasjon om viktige naturområder i Steigen. Områdenes avgrensing og inndeling i verdiklasse er gjort på bakgrunn av data fra Fylkesmannens miljøvernnavdeling - naturbasen, data fra kartlegging av biologisk mangfold ikommunen, og en vurdering av viktige landskapselementer. Naturområdene er inndelt i: A svært verdifulle områder, B verdifulle områder og C lokalt verdifulle områder. Dette er ikke et biologisk mangfold- kart utarbeidet etter metode fra DN håndboka 13 1999, Kartlegging av Naturtyper, men er et kart som oppsummerer og prioriterer ulike naturverdier i Steigen kommune. Verdisettingen er en videreføring av temakart vedlagt Steigens første kommuneplan fra 1993, supplert med seinere nyregistreringer.

På temakart skogbruk og reindrift er området registrert som en trekkelei for rein.

Vurdering:

Virkinger på samfunn

Per i dag har ikke Nord-Salten kraftlag kapasitet til å ta imot kraftproduksjonen på 22 kV linja fra Hopvatnet. De har heller ikke kapasitet til å levere kraften ut på sentralnettet på

grunn av en flaskehals i Kobbelv. En utbygging av småkraft i Hopen/Nordsalten forøvrig fordrer derfor både en opprusting av linjenettet og et nytt trafoanlegg i Kobbelv.

Søker, grunneiere og grunneierlag framholder som et viktig argument for kraftutbygging at Nord-Salten kraftlag har varslet abonnentene i området om at linjen er ulønnsom å drifte og kan bli nedlagt i overskuelig framtid. Ved at 22 kV linjen endres fra en leveringslinje til en produksjonslinje ønsker de å eliminere muligheten for dette.

Kraftlaget har etter energiloven en leveringsplikt til alle abonnenter. Kraftlaget kan imidlertid søke NVE om fritak fra leveringsplikten. En slik søknad skal blant annet på høring til berørte kommuner før vedtak fattes. Nord- Salten kraftlag v/driftssjef sier at de ikke har søkt NVE om fritak fra leveringsplikten og at de ikke har noen konkrete planer om en nedlegging av linjen til Hopen. Kraftlaget utelukker allikevel ikke at denne diskusjonen blir reist. Det finnes mange ulønnsomme linjer til fraflyttede bygder i Nordsalten. Vedlikehold av disse linjene bidrar til økt nettleie for alle abonnentene tilknyttet Nord-Salten kraftlag. Siden kommunene i Nord-Salten også er tungt inne på eiersiden i kraftlaget vil det bli et politisk spørsmål om hvilken infrastruktur det fortsatt skal være i slike bygder.

I dette området synes det allikevel ikke som noen stor fare for at kraftlaget virkelig ønsker, eller i så tilfelle får innvilget, søknaden om fritak fra leveringsplikten. I Hopen er det en viss nybygging av fritidshus og Steigen kommune har gjennom kommuneplanen lagt til rette for fortsatt nybygging av hytter. Strømforbruket i området må derfor forventes å øke i fremtiden, og det vil være en tvilsom langsiktig strategi å gå inn for å legge ned kraftlinjer som kan betjene et økende hyttemarked i en region med stadig nedgang i fastboende.

Når det er sagt er det klart at en utbygging vil være med på å styrke el-nettet i området og at kostnadene for kraftlaget blir mindre. Blir det produsert kraft må det anses som et krav og en forutsetning at dette skal sikre stabil leveranse og vedlikehold av el-nettet til Hopvatnet og Hopen (som uansett kraftutbygging vil ha en utsatt leveringslinje forbi rasutsatte områder) for fremtiden. Om det er mulig å få dette inn som en del av konsesjonsvilkårene, er imidlertid uklart.

På bakgrunn av en generell undersøkelse (en masteroppgave fra landbrukshøyskolen på Ås) om verdiskaping ved småkraft, anslås i søknaden den samlede lokale verdiskapningen for Salhuselva kraftverk til å være i området 25-35 mill kr. Dette vil være varekjøp, tjenester, servicetjenester og arbeidsplasser som en direkte følge av utbyggingen og driften rundt anlegget. Tiltakshaver regner med at anleggsarbeidet, som varer i ca. 12 måneder, vil gi rundt 8 arbeidsplasser i anleggsperioden, og minst 1/2 varig årsverk som følge av daglig drift. Steigen kommune kan forvente en eiendomsskatt første år på kr 130 000.

I hvilken grad all denne verdiskapningen kommer lokalsamfunnet til gode i dette prosjektet gjenstår å se, og det kan stilles et stort spørsmål ved om en slik undersøkelse om lokal verdiskaping er overførbar når det gjelder et område som Hopen. Lovnaden om minst et varig årsverk synes også høyt sett i forhold til at for eksempel Forsan kraftverk, som er betydelig større, ikke gir noen nye varige arbeidsplasser.

Virksomheter på naturmiljø

Når det gjelder negative effekter på naturmiljøet, er det først og fremst knyttet til inngrep i landskapet ved at fossstrekningen blir borte/sterkt redusert, samt etablering av inntaksdam, rørgate, anleggsvei og kraftstasjon. Et slikt inngrep vil for noen kunne føles

som et tap av opplevelsesverdi i et ellers lite berørt område. Hvis en ser bort fra virkningene på landskap og tap av inngrepsfrie områder er det positivt at røret graves ned. Rørgaten vil etter en stund gro igjen.

Inngrepet medfører også et tap av inngrepsfrie naturområder. I St. meld nr. 29 (1996-97) om "Regional planlegging og arealpolitikk" er det fokusert sterkt på at de resterende inngrepsfrie naturområdene må forvaltes som en viktig del av vår nasjonale arv. I St meld nr 58 (1996-97) "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling", er det et mål at inngrepsfrie naturområder skal bevares. Regjeringen og Stortinget peker på at inngrepsfrie naturområder er viktig av flere hensyn; bl.a. nasjonal arv og identitet, friluftsliv og biologisk mangfold. I St. meld 29 sies det at kommunene så langt som mulig må unngå inngrep i naturområder som er tilnærmet fri for tyngre tekniske inngrep.

Det må også påpekes at miljørapporten i liten grad dokumenterer virkningen på den lille og sårbare laksestammen i Hopvassdraget. Vi vet ikke i dag ikke hvor denne gyter eller hvor oppvekstområdene for yngel/smolt er. Hvis det er slik at laksen bruker Salhuselva som gyteelv, kan en kraftutbygging føre til fare for redusert gytevillighet pga endret temperatur og gassmetning i vannet. Yngel og smolt vil i et slikt tilfelle også få redusert mattilgang på grunn av mindre drivende innsekter og bunndyr, fordi det vil bli redusert mangfold og produksjon av slike næringsorganismer på hele den strekningen der elva legges i rør.

Merknader til anlegget

Bekkene på østsida av elva ved inntaksdammen er i følge søknaden tenkt overført med en åpen kanal inn i inntaksdammen. Kanalen er målt til å være ca 380 meter lang. Denne kanalen er ikke omtalt i miljørapporten og en stiller spørsmål ved om dette var med i planene fra starten av. For eksempel har kartet over tap av inngrepsfrie naturområder ikke tatt hensyn til dette inngrepet.

Veien opp til inntaksdammen er planlagt som en videreføring av eksisterende kjerrevei. I følge skogbrukssjefen i Steigen vil veien kunne bidra til å lette uttak av skog i en del av området og må ses på som en fordel for skognæringen. Det er imidlertid ikke drivverdig skog lenger opp en til ca. høyde 175 moh.

Utover dette fremstår søknaden som grundig og seriøs, og det virker som om utbygger har god erfaring og kompetanse i å gjøre inngrepet så skånsomt som mulig, blant annet ved nedgraving av rørgate, tilpassing av inntaksdam og en beskjeden kraftstasjon tilpasset eksisterende terreng.

Andre utredninger

NVE og Nordland fylkeskommune oppyser at det planlagt en fylkesdelplan for Småkraftutbygging i Nordland. Det er planlagt oppstart av en slik planprosess ved årsskiftet 2007/2008.

Oppsummering

Miljørapporten viser at Salhuselva kraftverk ses på som et minikraftverk med fra liten til middels negative konsekvenser. I kommuneplanens arealdel har området status som LNF-1 der temakart natur - prioriterte naturområder gir området status som et verdifullt område (A). Ut fra status/registreringer i kommuneplanen bør det være naturlig for Steigen kommune å gå i mot prosjektet. Selv om ikke utbygging av småkraft var spesielt vurdert under utarbeidelse av kommuneplanen, bør det ligge "særlige grunner" til grunn

for å gå inn for en utbygging som bryter prinsippet om bygging i LNF-1 når området på påfølgende temakart er definert som et prioritert naturområde.

Grunnlaget for vurderingen av området som verdifullt i kommuneplanens temakart er imidlertid dårlig dokumentert. Miljørapporten fra utbygger er sånn sett mye grundigere og har større faglig tyngde. Samtidig er det feil/mangler også ved søknaden/miljørapporten som gjør at konklusjonene der kan diskuteres. Blant annet synes det som at konsekvensene for en sårbar laksestamme er dårlig avklart og at reduksjonen av inngrepsfrie områder blir større enn beregnet.

Det er også et spørsmål om konsekvensen av dette inngrepet kun skal vurderes isolert for dette vassdraget, eller om det også må ses i sammenheng med inngrepsfrie områder/tap av vassdragsnatur i regionen som helhet. Et viktig ledd i en slik vurdering vil være om tilsvarende inngrep planlegges andre steder i området. Isolerte anlegg av denne typen vil fort kunne uthule større inngrepsfrie områder. Planlegging av småkraftverk innen større områder med inngrepsfrihet, burde derfor ses i en større sammenheng enn som enkeltsaker. Sett i et mer overordnet perspektiv bør det vurderes om ikke det er verdt å vente på en fylkesdelplan for småkraftverk før en tar endelig stilling til en slik utbygging. I en slik vurdering ligger også det faktum at det per dato ikke er kapasitet til å eksportere kraften ut på sentralnettet. Utbygger fastholder at utbygging av Storelva og Salhuselva må ses i sammenheng på grunn av økonomien i prosjektene. Ut fra dette bør kommunestyrets vurderinger rundt en utsettelse av konsesjonssaken for Storelva kraftverk (nabovassdraget), på grunn av utredning av en mulig nasjonalpark/landskapsvernområde rundt Storvatnet, også være et moment i denne saken.

Når det gjelder positive samfunnseffekter, vil utbyggingen føre til en opprusting av linjenettet til Hopen, og i en periode større bompengeneinntekter. Dette er positivt, men som kraftleverandør er uansett kraftlaget pliktig til å levere strøm til abonnentene. Utbyggers argument om at linjen kan bli nedlagt uten kraftutbygging synes noe overdrevent for denne linjen. Til det anses potensialet for fremtidig fritidsbebyggelse for stor i området. Utover det vil en utbygging gi inntekter til grunneierne og bidra til å realisere en vei som også kan brukes til skogdrift.

Konklusjon

Ut fra status i kommuneplanens arealdel og det faktum at Nordland Fylkeskommune skal utarbeide en Fylkesdelplan for småkraftverk, bør en ferdigbehandling av dette prosjektet utsettes. Konsesjonssaken kan tas opp til ny behandling når disse forholdene er avklart. Det vises også til den parallelle behandlingen av konsesjonssaken for Storelva kraftverk og kommunestyrets behandling av spørsmålet om nasjonalpark/landskapsvernområde rundt Storvatnet.”

Fylkesmannen i Nordland uttaler i brev av 27.04.2007

”

(.....)

Uttalelse til Salhuselva kraftverk

I vår høringsuttalelse vil vi fokusere på de miljøverdiene som vil kunne bli mest negativt påvirket av den omsøkte utbyggingen: Fisk og ferskvannsbiologi, inngrepsfrie naturområder (INON), landskap og friluftsliv.

Fisk og ferskvannsbiologi

Hopvassdraget er et regionalt viktig anadromt vassdrag med store og livskraftige bestander av sjørret og sjørøye og en liten og sårbar bestand av laks. Vi viser her til Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennenes offisielle kategorisering av vassdrag med bestander av anadrome laksefisk, jf. lakseregisteret (www.laksereg.no). I 2000 ble oppgangen av laksefisk registrert i ei fiskefelle i utløpselva fra Hopvatnet. Totalt ble det denne sesongen registrert en oppgang på 847 sjørret, 657 sjørøyer og 45 laks (Kanstad Hanssen 2001). I henhold til reglene for kategorisering av bestander regnes en bestand som stor når antall oppvandrende individer er på mer enn 500 stk. I de fleste år har Hopvassdraget vært nr. 2 på fangststatistikken i Steigen kommune etter Lommervassdraget.

Sjørøya i Hopvassdraget har i hovedsak sine gyte- og oppvekstområder i Hopvatnet, mens laksen og sjørreten har sine viktigste gyte- og oppvekstområder i innløpselva i østenden av Hopvatnet, dvs. i Storelva, Salhuselva og Sørvannelva.

Et eventuelt Salhuselva kraftverk vil kunne påvirke gyte- og oppvekstforholdene for laks og sjørret i Salhuselva. Den negative effekten vil imidlertid avhenge av hvor kraftstasjon/utløp plasseres og om gassovermetning ("dykkersyke") samt periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging nedstrøms utløpet fra kraftverket kan bli et problem.

Utløpet av kraftverket er planlagt like nedstrøms vandringshinderet for sjørret og laks i Salhuselva. Lengden på den anadrome strekningen vil derfor bli lite redusert. Kraftverket er planlagt bygd med omløpsventil. Dette vil i stor grad eliminere problemet med periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging av elva nedstrøms utløp kraftverket. I Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket vil redusert vannføring kunne få negativ betydning for bekkørret og bunndyr. Redusert produksjon av bunndyr på denne strekningen vil også kunne føre til mindre drift av næringsdyr til fiskebestandene nedstrøms.

I søknaden er det kun planlagt slipp av en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring i sommerhalvåret (15. mai - 15. september). Dersom det skal opprettholdes en viss produksjon av bekkørret og andre vannlevende organismer i Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket må det også slippes minstevannføring resten av året. Ved en eventuell realisering av Salhuselva kraftverk er det spesielt viktig å ta hensyn til den sårbare laksebestanden. Til orientering er det ikke gjennomført noen yngel-/ungfiskundersøkelser eller detaljert kartlegging av gyte- og oppvekstforholdene i Storelva, Salhuselva og Sørvannelva som ville kunne ha gitt kunnskap om hvor laksen gyter eller vokser opp.

Inngrepsfrie naturområder

Tekniske inngrep har redusert arealet og antallet villmarksprega områder (>5 km fra tyngre tekniske inngrep) i Norge de siste 100 år. I perioden 1988 - 2003 mista Nordland 701 km² villmarksprega områder, mer enn noe annet fylke i Norge. I samme periode mista Nordland 978 km² inngrepsfrie naturområder (> 1 km fra tyngre tekniske inngrep), også dette mer enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vannkraftutbygging for henholdsvis 81 % og 45 %.

Det har i mange år har vært et miljøpolitisk mål å sikre store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Dette går blant annet fram av St.meld. nr 29 (1996-97) Regional planlegging og miljøpolitikk, St. meld. nr 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for

en bærekraftig utvikling, i St. meld. nr 37 (2000-2001) Om vasskrafta og kraftbalansen, og i Sem-erklæringa til forrige regjering. I Stortingets behandling av stortingsmelding nr 37 (2000-2001) sier komiteen blant annet følgende: "Komiteens flertall mener potensialet i framtidige utbygginger kombinert med den økte verdien av å sikre de gjenværende naturområdene gjør at epoken med store vannkraftutbygginger er over. Flertallet mener hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt".

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på" Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring: "Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte. "

En eventuell utbygging av Salhuselva kraftverk vil i følge beregninger i miljørapporten føre til en reduksjon av inngrepsfri natur (INON) på totalt 11,5 km². Av dette utgjør villmarksprega områder (>5 km fra større tekniske inngrep) 3,6 km². I denne beregningen er det ikke tatt hensyn til den planlagte overføringen av sidebekkene øst for Salhuselva. Dette er inngrep som slår ut i forhold til INON. Bortfallet av INON vil derfor bli større en det som er beregnet i miljørapporten.

I vår vurdering av omsøkte prosjekter legger vi stor vekt på hensynet til gjenværende inngrepsfri natur og spesielt de villmarksprega områdene. Vårt utgangspunkt er at vi vil gå imot prosjekter som fører til reduksjon av mer enn 1 km² villmarksprega områder og fraråde prosjekter som reduserer INON sone 1 og 2 med mer enn 2 km.

Landskap og friluftsliv

Salhuselva renner relativt åpent i bratt terreng og sees godt fra dalbunnen. De største negative effektene på landskapsbildet vil være knyttet til redusert vannføring samt bygging av inntaksdam, rørgate, anleggsveger og kraftstasjon. Elvestrekningen mellom inntak og utløp av kraftstasjonen vil i stor grad miste sin betydning som landskapselement, spesielt dersom det ikke slippes minstevannføring.

Friluftslivskvalitetene henger nøye sammen med miljøtema som landskap, inngrepsfrie naturområder, fisk og vilt. Negative konsekvenser for disse verdiene påvirker derfor også friluftslivet. Hovedvassdraget benyttes mye til friluftsliv. Tørrlegging/reduisert vannføring i Salhuselva samt nye veger, rørgate m.m. vil virke negativt for opplevelsen av urørt natur.

Konklusjon

Ut fra en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene i området går Fylkesmannen mot utbygging av Salhuselva kraftverk. Hovedårsaken er de negative virkningene utbyggingen vil få på fisk og ferskvannsbiologi, inngrepsfrie naturområder, landskap og friluftsliv.

Dersom det til tross for vår fraråding blir gitt tillatelse til utbygging av Salhuselva kraftverk foreslår vi følgende avbøtende tiltak. Flere av tiltakene er også foreslått av tiltakshaver og Multiconsult AS:

Minstevannføring:

Det bør settes vilkår om slipp av minstevannføring. En minstevannføring som tilsvarer minst alminnelig lavvannføring vil gi noe reduksjon av konfliktene i forhold til landskap og friluftsliv. I forhold til landskapsopplevelse og friluftsliv vil sommerhalvåret være den viktigste perioden. En minstevannføring vil også være positiv for fuktighetskrevenne vegetasjon langs elva og for bekkørret og andre vannlevende organismer. Dersom det skal opprettholdes en viss produksjon av fisk og andre vannlevende organismer i Salhuselva mellom inntak og utløp fra kraftstasjonen må det imidlertid slippes minstevannføring hele året og ikke bare på sommeren. Fortsatt produksjon av bunndyr på denne elevstrekningen vil også bidra til drift av næringsdyr til fiskebestandene nedstrøms.

Omløpsventil:

Stans av kraftverket uten at det er montert omløpsventil og/eller slippes stor nok minstevannføring vil kunne føre til rask reduksjon av vannføringen og mulig kortvarig tørrlegging av elva nedstrøms. For å ivareta gyte- og oppvekstmulighetene for sjørret og laks i Salhuselva forutsetter vi at det monteres omløpsventil i kraftverket.

Plassering av kraftstasjon og utløp:

Vatnet fra kraftstasjonen bør primært føres ut ovenfor vandringshinderet for laks og sjørret slik at gyte- og oppvekstforholdene blir minst mulig påvirket. Dette vil også kunne avluften vannet slik at mulig gassovermetning og dødelighet på laks og sjørret kan unngås.

Begrense overføringer av bekker:

Vi ønsker primært at sidebekkene øst for Salhuselva ikke overføres, spesielt dersom det ikke settes vilkår om slipp av minstevannføring hele året. Sidebekkene vil da kunne bidra til en viss minstevannføring i Salhuselva.

Tilpasning av anlegget:

Under stikking av eksakt trase for veg og rørledning samt plassering av kraftstasjon, og inntaksdam samt eventuell deponering av overskuddsmasser må det tas hensyn til miljøverdiene i området, blant annet vegetasjon og landskap. Den frodige høgstaudebjørkeskogen langs Tollknivelva bør bevares i størst mulig grad.

Det må være et mål at overskuddsmasser blir brukt til samfunnsnyttige formål fremfor å bli deponert i området.

Rør og kabler bør graves ned der det er mulig. I den forbindelse er det viktig at den samme massen som graves opp brukes til tildekking. Biologisk sett er det gunstig at de stedege artene får revegetere inngrepsområdet på en naturlig måte og at det ikke sås til med frøblanding. Dette gjelder også for eventuelle massetipper. Dersom det på enkelte områder må tilsås bør det brukes stedegent frø fra området.

Det må ellers legges vekt på skånsom behandling av terreng og vegetasjon, blant annet er det viktig å bevare kantvegetasjonen langs elva.

Samlet vurdering av de to prosjektene i Hopvassdraget

Vi har forsøkt å se de to kraftverksprosjektene (Storelva og Salhuselva) i Hopvassdraget i sammenheng. For Storelva kraftverk vil de negative konsekvensen på miljøverdiene i hovedsak være knyttet til landskap, friluftsliv, reduksjon i inngrepsfrie naturområder samt forholdet til en eventuell framtidig nasjonalpark/landkapsvernområde i området Forsan -Lommervassdraget - Storvatnet - Hopvassdraget. For mer informasjon om utredning av ny nasjonalpark/landkapsvernområde vil vise til uttalelse/vedtak fra Steigen kommune og til vår uttalelse til Storelva kraftverk. Salhuselva kraftverk vil ikke komme i konflikt med en eventuell framtidig nasjonalpark, men vil ellers få mye av de samme konsekvensene for miljøverdiene som Storelva kraftverk. For Salhuselva kraftverk vil imidlertid de negative konsekvensene for fisk, i første rekke laks og sjørret kunne bli større enn for Storelva kraftverk.

Ut fra en totalvurdering går Fylkesmannen i mot at det gis konsesjon for både Salhuselva og Storelva kraftverk. Det er vanskelig å rangere disse to prosjektene i forhold til miljøkonsekvenser.”

Nordland fylkeskommune behandlet saken 29.03.2007:

”Følgende vedtak ble fattet:

- 1. Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon for bygging av Salhuselva kraftverk, som beskrevet i søknaden*
- 2. Fylkesrådets anbefaling forutsetter at det slippes minstevannføring i sommerhalvåret og at andre avbøtende tiltak tas inn i konsesjonsreglementet så langt som mulig.*
- 3. Fylkesrådet ber om at reindriftsutøverne i området involveres i detaljplanleggingen og hensyntas.*
- 4. Planen synes ikke å være i konflikt med verneverdige kulturminner. Nordland fylkeskommune vil likevel vise til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.*

Saksutredning

Kort sammendrag

Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon for bygging av Salhuselva kraftverk, som beskrevet i søknaden. Dette forutsetter at de foreslåtte avbøtende tiltak tas inn i konsesjonsvilkårene for å ivareta landskapestetiske hensyn. Område er viktig for reindrift og Fylkesrådet ber om at reindriftsutøverne involveres i planlegging og utføring at tiltaket. Dersom tiltakshaver under markinngrep skulle støte på fornminner, må dette varsles Nordland fylkeskommune v/Kulturminner i Nordland.

Utfyllende sammendrag

Utbygger er Småkraft AS som har som konsept å bygge miljøvennlige kraftverk i samarbeid med lokale grunneiere. Det er inngått avtale med grunn- og fallrettighetseierne langs Storelva og Salhuselva for utvikling av vannkraftressursene. Salhusdalen ligger nord for Mørsvikfjorden innerst i Hopen. Salhuselva blir i samløpet med Sørkvanntelva, til Storelva som renner ut i Hopsvatnet..

Tiltaket omhandler inntaksdam, 1280 meter med nedgravd rør, kraftstasjon, til sammen 1880 m ny vei og en 430 meter lang jordkabel. Det planlegges slipp av minstevannføring sommerhalvåret.

Utbygging anses som lønnsom med en utbyggingspris på 1,88kr/kWh. Utbyggingen vil gi noen negative konsekvenser for andre interesser. Dette er først og fremst knyttet til ulempe for utøvelsen av reindrift og tap av inngrepsfrie områder. Kommunen har også registrert området som et prioritert naturområde i kommuneplanenes arealdel. Det er ellers ikke registrert vesentlige negative konsekvenser for regionale interesser. Utbygger har aktsomhets- og meldeplikt hvis man under markinngrep støter på fornminner. Steigen kommune skal behandle saken i plan- og ressursutvalget den 27. mars og i kommunestyret den 25. april.

Fylkesrådets vurdering

Tiltaket medfører en utbygging med dam, rørgate og kraftstasjon, innerst i Hopen. Det er tatt miljøhensyn i planleggingen og rør/kabler skal graves ned og det slippes minstevannføring. For å redusere de negative konsekvensene, mener fylkesråden at det er viktig at reindriftsutøverne gjennom tett dialog kan bidra til å utforme planene, slik at utbyggingen blir til minst mulig hinder for deres drift. Det er et nasjonalt mål å stoppe tap av inngrepsfrie områder. Utbyggingen vil redusere inngrepsfrie områder noe, men totalt sett, vurderes gevinsten av kraftproduksjon til å oppveie dette.

UTREDNING

Dagens situasjon

Det går to kraftlinjer gjennom dalen. Det er noen fraflyttet hus nede ved Hopsvatnet, som brukes til fritidshus. Eneste adkomst er en 11 km lang privat bomvei fra Rota (E6) til Hopen. Grunneiere har fått varsel fra nettkonsesjonæren at eksisterende 22 kV er ulønnsom å drifte og at den kan bli nedlagt. Det er drevet skogsdrift i området. Det bygges en dam på 3 m x ca 40 m på kote 223. Neddemt areal blir ca 2000 m². Bekker fra østsiden overføres ved hjelp av åpen kanal. Vannet føres i nedgravd rør på vestsiden av elva, ca 1280 m. Kraftstasjonen bygges i dagen på kote 33, ca 260 m oppstrøms samløpet med Søtkvanntelva. Til inntaket må skogsbilvei på 750 m oppgraderes og det må bygges 1200 meter ny vei. Det må også bygges ca 680 m vei til planlagt kraftstasjon. Andre tekniske inngrep er en jordkabel på 430 meter fram til eksisterende 22 kV linje. Det er planlagt minstevannføring fra 15. mai til 15. september lik minimum alminnelig lavvannføring.

Området er i kommuneplanens arealdel vist som LNF- området, og angitt som et Prioritert Naturområde. Det er ikke registrert viktige naturtyper knyttet til vassdraget. Vassdraget er viktig i forhold til oppgang av sjørørret og sjørøye. Kraftstasjonen en planlagt like nedenfor et vandringshinder og det foregår sannsynligvis ikke gyting i elva opp til utløpet av kraftstasjonen. Det drives reindrift i området og området langs Salhuselva til Hopvatnet er registrerte vandringsveier for rein. Salhusdalen er verdifullt som beite- og kalvingsområde.

Det er et nasjonalt mål at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på. I denne sammenhengen må det også vektlegges at norsk vassdragsnatur er spesiell og er et av særpregene ved norsk natur. Gjennom Verneplan for vassdrag er det til nå vernet til sammen 390 vassdragsobjekter med et kraftpotensial på om lag 43 TWh.

Problemstilling

Utbygging anses som lønnsom med en utbyggingspris på 1,88kr/kWh. Det er forsøkt tatt hensyn for å få dette til å bli en miljøvennlig utbygging, med nedgraving av rør, slipp av

minstevannføring og plassering av kraftverk ovenfor anadrom strekning. Likevel vil utbyggingen gi noen negative konsekvenser for andre interesser. En utbygging i området vil være til hinder for reindrift og medføre tap av inngrepsfrie områder. Kommunen har også sagt at det skal være et prioritert naturområde i kommuneplanenes arealdel.

Friluftsliv

Hovedvassdraget benyttes mye til friluftsmål, men selve tiltaks- og influensområdet er lite benyttet. Området har liten verdi som regionalt viktig friluftsområde. Det er i all hovedsak lokale brukere av området.

Kulturminner og kulturmiljø

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente verneverdige kulturminner. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert. Utbygger har derfor aktsomhets- og meldeplikt hvis man under markinngrep treffer på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd. Oppdages det gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige steinkonstruksjoner under arbeidet, må Nordland fylkeskommune v/Kulturminner i Nordland underrettes umiddelbart.

Konsekvenser

En utbygging vil gi være til ulempe for reindriften og redusere areal med inngrepsfrie områder. Ellers vil det ikke gi vesentlige negative konsekvenser for regionale interesser.

Oppsummering

Tiltaket omhandler inntaksdam, 1280 m nedgravd rør, kraftstasjon, til sammen 1880 m ny vei og 430 m lang jordkabel. Det planlegges slipp av minstevannføring sommerhalvåret. Utbyggingen vil berøre et viktig område for reindrift og redusere INON-områder med totalt 11 km². Det er ikke registrert vesentlige negative konsekvenser for regionale interesser. Utbygger har aktsomhets- og meldeplikt hvis man under markinngrep støter på fornminner.

Sametinget uttaler i brev av 07.09.2007:

”Sametinget befarte det omsøkte tiltaket 05.07.2007 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til søknaden.”

Reindriftsforvaltninga i Nordland uttaler i brev av 27.04.2007:

”Som det fremgår av søknaden og miljøutredningen berører dette Stajggo-Habmer rbd, og det aktuelle området benyttes først og fremst vår og høst.

Om våren har det vært en del rein som har kalvet i det aktuelle dalføret - Salhusdalen. I tillegg har området verdi som et fredfylt og uberørt område med få eller ingen forstyrrelser. Rein får beitero noe som er svært viktig i pregingsperioden, etter kalving. Slike områder får stadig større verdi for reindriften fordi det blir stadig færre av dem.

Stajggo-Habmer rbd. er et distrikt som er berørt av mange ulike inngrep i sitt naturlige beiteland. Summen av dem har medført at enkelte områder ikke lengre er mulig å nytte

fordi forstyrrelsene er blitt for store, og rein vil ikke lengre oppholde seg der. Det medfører at slike avskjermede områder får stadig høyere verdi, og viktigere for reindriften å få skjermet mot ulike typer inngrep.

Det aktuelle tiltaket omfatter rørgate, dam og kraftstasjon. Sannsynligvis vil de største forstyrrelsene være knyttet til anleggsperioden. Det er derfor viktig at anleggsperioden skjer på barmark, men bør ikke starte før i slutten av juni.

Selve inngrepet vil det være rørgata på 1280 m og etablering av 1200 m vei som legger størst beslag på areal. Det vil medføre nedgraving i et uberørt fjellbjørkebelte.

I søknaden er etablering av vei og anleggstrafikk brukt som argument for å sikre vedlikehold av veien til Hopen og åpne opp for økt uttak av skogressurser. Fra reindriftsforvaltningen sitt ståsted kan man ikke se at dette nødvendigvis bare er positivt. Det er andre interesser som anser slik tilrettelegging som uheldig, og vi kan derfor ikke se at det er en argumentasjon som bør tillegges vekt ved behandling av denne saken.

Reindriftsforvaltningen vil gå imot at det gis konsesjon for Salhus kraftverk ut fra hensynet til områdets verdi for reindriftens i Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt."

Naturvernforbundet i Nordland uttaler i brev av 02.05.07:

"Naturvernforbundet viser til brev av 30.01.07 fra NVE vedlagt søknad fra Småkraft AS om tillatelse til å bygge Salhuselva kraftverk i Hopvassdraget i Steigen kommune. Vi takker for forlengelse av høringsfristen.

Vi viser også til vår uttalelse til søknad om bygging av kraftverk i Storelva som i likhet med Salhuselva ligger i Hopvassdraget. Fordi de to prosjektene ligger i samme vassdrag har vi forsøkt å se dem i sammenheng.

Steigen kommune har i strategisk kommuneplan 5:4:1 fattet vedtak om å utrede om området rundt Storvatnet bør bli nasjonalpark/landskapsvernområde.

Konsesjoner for vassdragene i Hopvassdraget vil også være med på å ødelegge grunnlaget for et nytt verneområde. Verneområdet bør utredes før konsesjonsbehandlingen. Konsesjoner vil føre til reduksjon av kystnære villmarkspregete områder. Større inngrepsfrie sammenhengende naturområder fra fjord til fjell er en nasjonal og global verdi.

Generelt om småkraftverksutbygginger i Nordland

Vi ser at det i Nordland løpende kommer inn søknader om småkraftverksutbygginger. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, sakte men sikkert "spise opp" en stor del av det vi har igjen av inngrepsfrie naturområder i Nordland.

Steigen kommune har i strategisk kommuneplan 5:4:1 Fattet vedtak om å utrede om området rundt Storvatnet bør bli nasjonalpark/landskapsvernområde. Steigen kommune ber Miljøverndepartementet vurdere om områdene rundt Storvatnet, grovt avgrenset av Balkjosen, Straumfjorden, Forsanvatn, Hopvatnet utredes med sikte på å opprette nasjonalpark/landskapsvernområde i hele eller deler av området.

For å unngå en utbygging av små vannkraftverk der "først til mølla" i stor grad har vært gjeldende praksis, arbeides det nå med å få på plass fylkesvise planer for småkraftverk.

Nordland fylkeskommune vil starte arbeidet med en fylkesdelplan for småkraftverk ved årsskiftet 2007/2008. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter og spesielt de med stort konfliktpotensiale bør utsettes til denne planen foreligger.

Dersom disse to aktuelle søknadene som berører Hopvassdraget i Steigen blir behandlet før fylkesdelplan for småkraftverk foreligger, har aturvernforbundet følgende kommentarer til søknaden om tillatelse til bygging av Salhuselva kraftverk:

Inngrepsfrie naturområder

I perioden 1988 - 2003 mista Nordland 701 km² villmarksprega områder, mer enn noe annet fylke i Norge. I samme periode mista Nordland 978 km² inngrepsfrie naturområder (> 1 km fra tyngre tekniske inngrep), også dette mer enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vannkraftutbygging for henholdsvis 81 % og 45 %.

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på". Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring: "Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte."

En eventuell utbygging av Salhuselva kraftverk vil i følge beregninger i miljørapporten føre til en reduksjon av inngrepsfri natur (INON) på totalt 11,5 km. Av dette utgjør villmarksprega områder (>5 km fra større tekniske inngrep) 3,6 km². I denne beregningen er det ikke tatt hensyn til den planlagte overføringen av sidebekkene øst for Salhuselva. Dette er inngrep som slår ut i forhold til INON. Bortfallet av INON vil derfor bli større en det som er beregnet i miljørapporten.

Fisk og ferskvannsbiologi

Hopvassdraget er et regionalt viktig anadromt vassdrag med store og livskraftige bestander av sjørørret og sjørøye og en liten og sårbar bestand av laks. Vi viser her til Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennenes offisielle kategorisering av vassdrag med bestander av anadrome laksefisk, jf. lakseregisteret (www.laksereg.no). I 2000 ble oppgangen av laksefisk registrert i ei fiskefelle i utløpselva fra Hopvatnet. Totalt ble det denne sesongen registrert en oppgang på 847 sjørørret, 657 sjørøyer og 45 laks (Kanstad Hanssen 2001). I henhold til reglene for kategorisering av bestander regnes en bestand som stor når antall oppvandrende individer er på mer enn 500 stk. I de fleste år har Hopvassdraget vært nr. 2 på fangststatistikken i Steigen kommune etter Lommervassdraget.

Sjørøya i Hopvassdraget har i hovedsak sine gyte- og oppvekstområder i Hopvatnet, mens laksen og sjørørreten har sine viktigste gyte- og oppvekstområder i innløpselva i østenden av Hopvatnet, dvs. i Storelva, Salhuselva og Sørvannelva.

Et eventuelt Salhuselva kraftverk vil kunne påvirke gyte- og oppvekstforholdene for laks og sjørørret i Salhuselva. Den negative effekten vil imidlertid avhenge av hvor kraftstasjon/ utløp plasseres og om gassovermetning ("dykkersyke") samt periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging nedstrøms utløpet fra kraftverket kan bli et problem.

Utløpet av kraftverket er planlagt like nedstrøms vandringshinderet for sjørørret og laks i Salhuselva. Lengden på den anadrome strekningen vil derfor bli lite redusert.

Kraftverket er planlagt bygd med omløpsventil. Dette vil i stor grad eliminere problemet med periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrlagging av elva nedstrøms utløp kraftverket. I Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket vil redusert vannføring kunne få negativ betydning for bekkeørret og bunndyr. Redusert produksjon av bunndyr på denne strekningen vil også kunne føre til mindre drift av næringsdyr til fiskebestandene nedstrøms.

I søknaden er det kun planlagt slipp av en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring i sommerhalvåret (15. mai – 15. september). Dersom det skal opprettholdes en viss produksjon av bekkeørret og andre vannlevende organismer i Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket må det også slippes minstevannføring resten av året.

Ved en eventuell realisering av Salhuselva kraftverk er det spesielt viktig å ta hensyn til den sårbare laksebestanden. Til orientering er det ikke gjennomført noen yngel-/ungfiskundersøkelser eller detaljert kartlegging av gyte- og oppvekstforholdene i Storelva, Salhuselva og Sørvannelva som ville kunne ha gitt kunnskap om hvor laksen gyter eller vokser opp.

Landskap og friluftsliv

Salhuselva renner relativt åpent i bratt terreng og sees godt fra dalbunnen. De største negative effektene på landskapsbildet vil være knyttet til redusert vannføring samt bygging av inntaksdam, rørgate, anleggsveger og kraftstasjon. Elvestrekningen mellom inntak og utløp av kraftstasjonen vil i stor grad miste sin betydning som landskapselement, spesielt dersom det ikke slippes minstevannføring.

Friluftslivskvalitetene henger nøye sammen med miljøtema som landskap, inngrepsfrie naturområder, fisk og vilt. Negative konsekvenser for disse verdiene påvirker derfor også friluftslivet. Hovedvassdraget benyttes mye til friluftsliv. Tørrelagging/reduert vannføring i Salhuselva samt nye vegger, rørgate m.m. vil virke negativt for opplevelsen av urørt natur.

Konklusjon

Ut fra en totalvurdering av konsekvensene for natur- og miljøverdiene i området går Naturvernforbundet sterkt mot utbygging av Salhuselva kraftverk. Hovedårsaken er de negative virkningene utbyggingen vil få på fisk og ferskvannsbiologi, inngrepsfrie naturområder (INON), landskap og friluftsliv.

Et annet viktig moment er forholdet til en mulig fremtidig nasjonalpark /landskapsvernområde i området Forsan – Lommervassdraget – Storvatnet Hopvassdraget. Før dette er utredet bør en være svært varsom med å tillate irreversible inngrep i randsonen til dette område.

Det er også grunn til å minne om det store kraftoverskudd som finnes i Helgeland/Salten når miljøkonsekvensene skal veies mot samfunnsnyttene av prosjektet.”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Småkraft har i brev av 22.06.2007 kommentert høringsuttalelsene slik:

Vi viser til e-post fra 8.6.2007 der Dere ber om Småkraft AS (Småkraft) sine kommentarer til mottatte høringsuttalelser vedrørende konsesjonssøknaden for Salhuselva kraftverk, Steigen kommune i Nordland. Grunneierne har også vært med å kommentere her.

Vi har mottatt uttalelser fra følgende:

- *Steigen kommune*
- *Nordland Fylkeskommune*
- *Fylkesmannen i Nordland*
- *Reindriftsforvaltningen i Nordland*
- *Sametinget*
- *Naturvernforbundet i Nordland*

Småkraft sine kommentarer til de enkelte uttalelsene:

Steigen kommune (I)

Vedtak (12 mot 5 stemmer):

1. *Steigen kommune anbefaler NVE å gi konsesjon for Salhuselva kraftverk.*
2. *Alle inngrep må utføres skånsomt og tiltakshaver bør i størst mulig grad ta hensyn til terreng og landskap og gjennomføre tiltak for å reetablere vegetasjon som fjernes eller skades.*
3. *Det bør ligge tallfestede føringer på minstevannsføring som monner for å sikre elva som et landskapselement.*
4. *Det forutsettes videre at alle nødvendige søknader, sendes Steigen kommune til behandling før tiltaket.*
5. *Veien opp til inntaksdammen bør ved ca. kote 175 samlokaliseres med rørgata slik at den fylles igjen etter bruk derfra og opp. Dette fordi skogbruksmyndighetene ikke anser det som nødvendig med en vei lenger opp enn dette for å utnytte skogressursene.*
6. *Den skisserte kanalen for å ta med bekkene øst for inntaket sløyfes. Dette fordi inngrepet ikke er utredet i miljørapporten og fordi disse bekkene vil minske de negative effektene av kraftutbygging viss de får renne fritt.*
7. *Det må velges en turbintype som ikke gir overmetting av luft (nitrogen) i utslippvannet.*
8. *Rørgater som ikke kan graves ned må tildekkes av jordmasser.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Småkraft setter pris på at kommunen støtter prosjektet.*

2. *Småkraft er opptatt av at alle inngrep i forbindelse med prosjektet skal utføres så skånsomt som mulig av hensyn til miljø, terreng og landskap. Dette har vi allerede tatt hensyn til blant annet ved å foreslå nedgravd vannvei, minstevannføring og utløp ved, og ikke nedenfor, vandringshinder for anadrom fisk. Fra Småkraft sine 6 driftsklare anlegg har vi også vist at dette er mulig å få til skånsom tilpassing av småkraftverk i terrenget. Vi vil etterkomme kommunens krav.*
3. *Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 180 l/s i perioden 15. mai til 15. september. Restfeltet, vann som kommer til fra kote 223 (inntak) til kote 33 (utløp), tilsvarer 48 l/s. Vannmengden i Salhuselva varierer over året. Fra snøsmeltings-perioden og utover sommeren er elva preget av høy vannføring. På sensommeren vil dette avta noe, men under høstflommen stiger vannføringen igjen. Om vinteren er elva tildekket av snø og is, og vannføringen er da lite synlig. Siden kraftverket ikke er utstyrt med magasin vil det i deler av sommeren og høsten gå vann som flomoverløp, og elva vil i disse periodene visuelt sett oppleves som i dag. I naturlig tilstand er også vannføringen i Salhuselva 180 l/s og mindre. Småkraft mener derfor at foreslått minstevannføring vil være med å opprettholde noe av elva sin landskapsmessige betydning samt at miljøet i faunasesongen vil være sikret 180 l/s i tillegg til 48 l/s fra restfeltet i de perioder tilsiget er større enn dette.*
4. *Etter en eventuell konsesjon vil Småkraft gå i gang med detaljplaner for prosjektet. Disse skal godkjennes av kommune og NVE før arbeidet med kraftverket iversettes.*
5. *Som vedlegg 2 i søknaden viser, er prosjektet tilpasset med vannvei og anleggsvei fra ca kote 175 og oppover.*
6. *Overføringene er med i planbeskrivelsen av prosjektet. De er også medregnet i tall for endring av INON områder. Multiconsult har utarbeidet et tilleggsnotat som understreker disse forhold på en klarere måte. På bakgrunn av disse konsekvensene er vi uenige i at overføringene ikke bør være en del av prosjektet.*
7. *Dette er et forhold som Småkraft allerede har tatt med i planleggingen. Vannet vil først gå inn i et dykket inntak ved kote 223 og over i et rør. Her vil vannet bli utsatt for trykk, men bare om vannet får tilsatt luft fra inntaket er det fare for nitrogenovermetning. Siden inntaket blir montert under vann(dykket) vil dette ikke forekomme. Når vannet kommer ut av peltonturbinen, vil denne hjelpe til med å innstille vannlikevekten. En peltonturbin "pisker" vannet ut i luften før vannet blir luftet i det "faller" fra peltonturbinen og ned i kummen. Videre blir det montert en rist med et lite overløp som vannet blir spylt over før det renner ut i kulverten. Her vil vannet bli luftet enda en gang. Sammen med en omløpsventil vil den anandrome strekning nedstrøms kraftverket ikke berøres.*
8. *Småkraft vil etterkomme dette kravet.*

Steigen kommune (II)

Forundersøkelse Nasjonalpark/Landskapsvernområde

Vedtak:

Steigen kommunestyre ber Miljøverndepartementet vurdere å sette i gang en prosess, der området rundt Storvatnet, grovt avgrenset, fra og med Stor-Balkjosen i vest, til vannskillet nord for Malåga og vannskillet øst og sør for Storvatnet, utredes med sikte på å opprette en nasjonalpark/landskapsvernområde i hele eller deler av området. Eventuelle skogreservat på statens grunn i Storvatnet/Straumfjorden vil også naturlig kunne inngå i området.

Småkraft sine kommentarer:

Småkraft stiller seg undrende og spørrende til at denne saken er oversendt fra saksbehandler i Steigen kommune i forbindelse med uttalelse for Salhuselva og Storelva kraftverk. Som det står i vedtak fra Steigen kommune, sak 33/07, vil grensen til en eventuell Nasjonalpark/Landskapsvernområdet gå i vannskillet øst og sør for Storvatnet. Således vil slett ikke Salhuselva, og heller ikke Storelva bli berørt av denne eventuelle planen. Med denne avgrensingen vedtok Steigen kommune å gå inn for både Salhuselva og Storelva kraftverk med klart flertall, 12 mot 5 stemmer.

Nordland fylkeskommune

Vedtak:

1. Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon for bygging av Salhuselva kraftverk, som beskrevet i søknaden.
2. Fylkesrådets anbefaling forutsetter at det slippes minstevannføring i sommerhalvåret og at andre avbøtende tiltak tas inn i konsesjonsreglementet så langt som mulig.
3. Fylkesrådet ber om at reindriftsutøverne i området involveres i detaljplanleggingen og hensyntas.
4. Planene synes ikke å være i konflikt med verneverdige kulturminner. Nordland fylkeskommune vil likevel vise til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. Kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Småkraft sine kommentarer:

1. Småkraft setter pris på at Fylkesrådet støtter prosjektet.
2. Småkraft har allerede lagt opp til minstevannføring i sommerhalvåret for Salhuselva kraftverk. Vi vil etterkomme de avbøtende tiltak som blir tatt med i konsesjonsreglementet.
3. Småkraft vil ta med reindriftsutøverne i området i den videre detaljplanleggingen dersom prosjektet får konsesjon.
4. Småkraft er kjent med kulturminnelovens bestemmelser, herunder aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner. Olje- og energidepartementet (OED) har utarbeidet retningslinjer til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVEs konsesjonsbehandling; "Retningslinjer for små vannkraftverk" fra juni 2007. Under pkt 7, "Bruk av retningslinjer og planer i NVEs konsesjonsbehandling", står det følgende; "Det er behov for å øke tilgangen på

miljøvennlig, fornybar energi. Det er derfor ikke aktuelt å utsette behandlingen av alle prosjekter til den regionale planleggingen er avsluttet. Samtidig kan det være hensiktsmessig å utsette behandlingen av prosjekter som er lokalisert i områder med særlig planleggingsbehov, og der fortløpende konsesjonsbehandling kan gi en dårlig forvaltning av vassdragsressursene og miljøverdiene i området samlet sett. Inntil godkjente planer foreligger, bør NVE legge på vent saker hvor fylkeskommune eller kommune signaliserer at en bit for bit utbygging i det aktuelle området kan medføre uheldige sumvirkninger....For at NVE skal legge søknader på vent på oppfordringer fra fylkeskommune eller kommune, forutsettes det at nevnte instanser har gjort en konkret vurdering av området og har satt i gang planarbeid. At det ikke foreligger fylkesplaner er ikke tilstrekkelig begrunnelse for å legge søknader på vent." Småkraft registrerer at både Steigen kommune og Nordland Fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon for Salhuselva kraftverk, og at det ikke kan argumenteres med at prosjektet bør legges på vent i påvente av en Fylkesvis plan.

Fylkesmannen i Nordland

Kommentarer:

1. Vi har fått signaler fra Nordland fylkeskommune om at arbeidet med en fylkesdelplan for småkraftverk vil starte opp ved årsskiftet 2007/2008. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter og spesielt de med stort konfliktpotensiale bør utsettes til denne planen foreligger.
2. Et eventuelt Salhuselva kraftverk vil kunne påvirke gyte- og oppvekstforholdene for laks og sjøørret i Salhuselva. Den negative effekten vil imidlertid avhenge av hvor kraftstasjon/utløp plasseres og om gassovermetning ("dykkersyke") samt periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging nedstrøms utløpet fra kraftverket kan bli et problem. Utløpet av kraftverket er planlagt like nedstrømsvandringshinderet for sjøørret og laks i Salhuselva. Lengden på den anadrome strekningen vil derfor bli lite redusert. Kraftverket er planlagt bygd med omløpsventil. Dette vil i stor grad eliminere problemet med periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging av elva nedstrøms utløp kraftverket.
3. I Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket vil redusert vannføring kunne få negativ betydning for bekkørret og bunndyr. Redusert produksjon av bunndyr på denne strekningen vil også kunne føre til mindre drift av næringsdyr til fiskebestanden nedstrøms.
4. Dersom det skal opprettholdes en viss produksjon av bekkørret og andre vannlevende organismer i Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket må det også slippes minstevannføring resten av året.
5. En eventuell utbygging av Salhuselva kraftverk vil i følge beregninger i miljørapporten føre til en reduksjon av inngrepsfri natur (INON) på totalt 11,5 km² ...I denne beregningen er det ikke tatt hensyn til den planlagte overføringen av sidebekken øst for Salhuselva. Dette er inngrep som slår ut i forhold til INON. Bortfallet av INON vil derfor bli større en det som er beregnet i miljørapporten. Vårt utgangspunkt er at vi vil gå imot prosjekter som fører til reduksjon av mer enn 1 km² villmarksprega områder og fraråde prosjekter som reduserer INON sone 1 og 2 med mer enn 2 km².

6. *Elvestrekningen mellom inntak og utløp av kraftstasjon vil i stor grad minske sin betydning som landskapselement, spesielt dersom det ikke slippes minstevannføring.*
7. *Ut fra en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene i området går Fylkesmannen mot utbygging av Salhuselva kraftverk.*
8. *Dersom det til tross for vår fraråding blir gitt tillatelse til utbygging av Salhuselva kraftverk foreslår vi følgende avbøtende tiltak,....omløpsventil,....plassering av kraftstasjon og utløp,....begrense overføring av bekker.*
9. *Tilpassing av anlegget; må det tas hensyn til miljøverdiene i området, blant annet vegetasjon og landskap,....overskuddsmasser blir brukt til samfunnsnyttige formål,....rør og kabler graves ned der det er mulig,....,gunstig at de stedegne artene får revegetere.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Viser til Steigen kommune og Fylkesrådet (Nordland Fylkeskommune) sitt vedtak som ikke angir noe behov for avvente fylkesplan, samt OED sine retningslinjer for fylkesvise planer.*
2. *Småkraft har i sin planlegging av prosjektet tatt hensyn til anadrom strekning nedstrøms kraftstasjonsutløp ved plassering av kraftstasjon og omløpsventil. Når det gjelder gassovermetning viser vi til kommentar nr. 7 til Steigen kommune.*
3. *Planlagt minstevannføring, samt flomperioder sommer og høst vil sikre at det også etter en eventuell utbygging vil være produksjon og drift av bunndyr og næringsdyr. Dette vil selvsagt reduseres noe fra dagens situasjon.*
4. *Det er lagt opp til minstevannføring i sommerperioden. I vinterperioden vil elva også i naturlig tilstand ha liten vannføring, og i enkelte perioder fryse til på deler av elvestrekningen. Vi mener derfor ikke konsekvensene er relevante til å forsvare en helårig minstevannføring.*
5. *Etablering av Salhuselva vil i sin helhet medføre et middels stort tap av inngrepsfrie naturområder. Denne konsekvensen er gitt fra Direktoratet for Naturforvaltning sin INON konsekvens tabell. Den planlagte overføringskanalen er ikke inntegnet på opprinnelig tap av INON som Steigen kommune, Fylkesmannen og naturvernforbundet har påpekt i sine uttalelser. Imidlertid vil overføringen ikke medføre at INON tapet blir større siden området der denne planlegges etablert allerede er influert av tekniske inngrep (22 og 66kV kraftlinjer).*
6. *Viser til kommentar nr. 3 til Steigen kommune.*
7. *Småkraft er uenig i dette – spesielt fordi miljøvurderingen og påfølgende lokal saksbehandling sterkt indikerer at omsøkte utbygging er miljømessig absolutt forsvarlig og svært lite konfliktfylt.*
8. *Med unntak av å utelate bekkene vil Småkraft imøtekomme Fylkesmannens krav til avbøtende tiltak. Hovedpunktene er allerede tatt med i planleggingen.*
9. *Småkraft vil tilpasse anlegget etter Fylkesmannens ønsker.*

Reindrifftsforvaltningen Nordland

Kommentarer:

1. *Sannsynligvis vil de største forstyrrelsene være knyttet til anleggsperioden. Det er derfor viktig av anleggsperioden skjer på barmark, men bør ikke starte før slutten av juni.*
2. *Reindrifftsforvaltningen vil gå imot at det gis konsesjon for Salhus kraftverk ut fra hensynet til områdets verdi for reindriftens i Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt.*

Småkraft sine kommentarer:

1. *Småkraft vil kunne ta hensyn til Reindrifftsforvaltningens ønsker. Småkraft er derfor innstilt på at arbeidet med inntaksdam og rørgate tilpasses reinens og reineiernes interesser. Vi vil ta initiativ til et samarbeid under detaljplanene av prosjektet.*
2. *Vi er uenig i at de negative konsekvensene for reindrifften vil bli store i forbindelse med dette prosjektet. Vi kan ikke se at areal for reinbeite blir redusert som følge av eventuelt utbygging ettersom vannveien nedgraves og gror til i løpet av få år. Reinbeiteområdet er ellers i all hovedsak høyereliggende enn nivå for inntaksdam. Vi kan ikke se at styrking av infrastruktur som veier til bebyggelse og skogområder skulle være til ulempe for reindrifften i området da disse konsekvenser muliggjør bedre/lettere adgang for alle i området – også for reindrifftsutøvere.*

Sametinget

Kommentarer:

Sametinget har i brev av 5.3.2007 til Småkraft AS varslet befaring av omsøkt tiltak. Vi vil derfor avvente vår endelige uttalelse til konsesjonssøknad inntil resultatet av vår befaring foreligger.

Vi viser for øvrig til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune, Kultur- og miljøavdelingen.

Småkraft sine kommentarer:

Småkraft er orientert om dette. Siden høringsfristen for konsesjonssøknaden var 16. mars regner vi med undersøkelse og uttalelse kan ventes innen kort tid. Nordland fylkeskommune har uttalt at; "Planene synes ikke å være i konflikt med verneverdige kulturminner vil likevel vise til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. Kulturminnelovens § 8 andre ledd." Småkraft vil selvsagt oppfylle krav fra Kulturminneloven.

Naturvernforbundet i Nordland

Kommentarer:

1. *Steigen kommune har i strategisk kommuneplan 5:4:1 fattet vedtak om å utrede om området rundt Storvatnet bør bli nasjonalpark/landskapsvernområde. Konsesjoner for vassdragene i Hopvassdraget vil også være med på å ødelegge grunnlaget for et nytt verneområde.*
2. *Nordland fylkeskommune vil starte arbeidet med en fylkesdelplan for småkraftverk ved årsskiftet 2007/2008. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter og spesielt de med stort konfliktpotensiale bør utsettes til denne planen foreligger.*
3. *En eventuell utbygging av Salhuselva kraftverk vil i følge beregninger i miljørapporten føre til en reduksjon av inngrepsfri natur (INON) på totalt 11,5*

- ²
km ...I denne beregningen er det ikke tatt hensyn til den planlagte overføringen av sidebekken øst for Salhuselva. Dette er inngrep som slår ut i forhold til INON. Bortfallet av INON vil derfor bli større en det som er beregnet i miljørapporten.
4. Et eventuelt Salhuselva kraftverk vil kunne påvirke gyte- og oppvekstforholdene for laks og sjørøret i Salhuselva. Den negative effekten vil imidlertid avhenge av hvor kraftstasjon/utløp plasseres og om gassovermetning ("dykkersyke") samt periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging nedstrøms utløpet fra kraftverket kan bli et problem. Utløpet av kraftverket er planlagt like nedstrømsvandringshinderet for sjørøret og laks i Salhuselva. Lengden på den anadrome strekningen vil derfor bli lite redusert. Kraftverket er planlagt bygd med omløpsventil. Dette vil i stor grad eliminere problemet med periodevis rask vannføringsreduksjon/tørrelgging av elva nedstrøms utløp kraftverket.
  5. Dersom det skal opprettholdes en viss produksjon av bekkørret og andre vannlevende organismer i Salhuselva mellom inntak og utløp for kraftverket må det også slippes minstevannføring resten av året.
  6. Elvestrekningen mellom inntak og utløp av kraftstasjon vil i stor grad minske sin betydning som landskapselement, spesielt dersom det ikke slippes minstevannføring.
  7. Ut fra en totalvurdering av konsekvensene for natur- og miljøverdiene i området går Naturvernforbundet sterkt mot utbygging av Salhuselva kraftverk.
  8. Det er også grunn til å minne om det store kraftoverskuddet som finnes i Helgeland/Salten når miljøkonsekvensene skal veies mot samfunnsnyttien av prosjektet.

Småkraft sine kommentarer:

1. Viser til kommentar om "Forundersøkelse Nasjonalpark/Landskapsvernområdet til Steigen kommune (II). Siden verken Salhuselva eller Storelva er med i denne planen ser vi ikke hvordan konsesjoner for disse kan være med å ødelegge grunnlaget for et nytt verneområde.
2. Viser til kommentar nr. 1 til Fylkesmannen i Nordland.
3. Uttalelsen er identisk med Fylkesmannens kommentar nr. 5. Vi viser til vår kommentar nr.5 til Fylkesmannen.
4. Uttalelsen er identisk med Fylkesmannens kommentar nr. 2. Vi viser til vår kommentar nr.2 til Fylkesmannen.
5. Uttalelsen er identisk med Fylkesmannens kommentar nr. 4. Vi viser til vår kommentar nr.4 til Fylkesmannen.
6. Uttalelsen er identisk med Fylkesmannens kommentar nr. 6. Vi viser til vår kommentar nr.6 til Fylkesmannen.
7. Småkraft er uenig i dette – spesielt fordi miljøvurderingen og påfølgende lokal saksbehandling sterkt indikerer at omsøkte utbygging er miljømessig absolutt forsvarlig og svært lite konfliktylft.
8. Småkraft mener at vår kraftproduksjon må betraktes i et nasjonalt perspektiv, for ikke si nordisk/europeisk perspektiv. For å kunne være selvforsynt med elkraft basert på fornybare/forurensningsfrie kilder kan ikke Norge/Europa basere sitt elkraftforbruk på regionalt produksjonspotensialet, men der potentialet faktisk finnes uten naturmessige vesentlige inngrep. At det er et kraftoverskudd i Salten/Helgeland i dag

har vel sammenheng med at naturen har tilrettelagt enkelte regioner mer egnet for kraftutbygging enn andre. Hvordan mener Naturvernforbundet i Nordland Østlandet kunne klare seg dersom de kun skulle kunne bruke elkraft produsert i egen region?

Småkrafts konklusjon:

Steigen kommune og Fylkesrådet er positive til en utbygging av Salhuselva kraftverk. Med vekt på god utforming av anlegget, og påfølgende opprydding mener Småkraft at ulempene blir opphevet av fordelene med tiltaket og at bygginga av kraftverket vil være miljømessig akseptabelt.

Nåværende og forrige regjering, samt stortingsflertallet, er opptatt av å redusere skadelige klimautslipp. Som et viktig ledd i å erstatte forurensende kraftproduksjon med fornybar og forurensningsfri kraft har myndighetene lagt til rette på ulike måter for bl.a. betydelig utbygging av småkraftverk.

Når det gjelder samfunnsmessige virkninger vil en eventuell utbygging som omsøkt styrke og utvikle eksisterende infrastruktur/næringsgrunnlag i området og i Steigen kommune. Det vil også bidra til betydelig verdiskaping til regionen gjennom bruk av lokale entreprenører i anleggsperioden og lokalt driftspersonale etter utbygging.

På bakgrunn av dette anbefaler vi NVE å meddele konsesjon på Salhuselva kraftverk – i likhet med fylkesrådet i Nordland og et meget klart flertall i Steigen kommune.”

Tilleggsnotat fra Småkraft AS etter befaring av 13.07.2007

”Bakgrunn

Under befaring med NVE, høringsparter, Småkraft AS (Småkraft) og grunneier 28.6.06 kom det opp spørsmål vi ønsker å besvare før sluttbehandlingen av prosjektet iverksettes. Vi ber om at NVE vurderer å flytte kraftstasjon til kote 28 ved en eventuell konsesjon.

Anleggsveier/rørtrase

Reindriftsforvaltningen i Nordland ønsket at anleggsvei, som er tenkt benyttet til en eventuell utbygging, skulle tilbakeføres til dagens situasjon i størst mulig grad og samlokalisere rørtrase og anleggsvei. Samtidig ønsket de begrensning for tilkomsten til dagens skogsbilvei som er planlagt forlenget fra kote 40 til kote 223. Småkraft og grunneierne er innstilt på å nedgradere vegstandard de øverste ca. 500 m etter anleggsperioden til ikke egnet for personbiltrafikk, samt å samlokalisere anleggsvei og nedgravd rørtrase også et stykke nedenfor kote 175. Vi stiller oss også positiv til å etablere en funksjonsriktig vegbom med svært begrenset adgang for å begrense/utelukke økt motorisert rekreasjonsferdsel i reinbeiteområdet.

Nettilknytning

Det kom opp spørsmål rundt usikkerhet for nettilknytning i området. Det ble vist til vedlegg 8 i søknad der områdekonsesjonær Nord-Salten kraftlag meddeler at det ikke er ledig kapasitet til Storelva og Salhuselva kraftverk til innmeldt installasjon. Bakgrunnen for dette er lite spesifisert, og Småkraft er usikker på hvilke forutsetninger Nord-Salten kraftlag legger til grunn for denne tilbakemeldingen. Grunneierne fikk tilbakemelding om at det var ledig nettkapasitet fra Nord-Salten kraftlag da de var i forhandlinger om fallrettene i Salhuselva og Storelva høsten 2005.

Småkraft har også vært i direkte kontakt med nettsjef Stig Johansen i Nord-Salten kraftlag. Han informerte om at det i Nord-Saltens område er det planlagt 300 GWh ny kraft, noe som innebærer en ca. 100 MVA transformator i Kobbelv blir flaskehalsen for dette. Nord-Salten jobber med en kraftsystemplan som skal være ferdig høsten 2007. Småkraft har også vært i kontakt med Øyvind Bergvoll i Statnett som har det overordnede ansvaret for nettplanleggingen i området. Statnett har løpende kontakt med Nord Salten

kraftlag. Bergvoll meddelte muntlig at det også i dagens nett/linjer/transformatorer er stor nok kapasitet til å føre ut mer kraft enn i dag og at prosjekter som ligger langt framme i løypa, eksempelvis Salhuselva og Storelva kraftverk, kan benytte denne ledige kapasiteten til endelig løsning i Kobbelv er klar.

Småkraft registrerer at det på www.nve.no kun er Storelva (11,3 GWh), Salhuselva (13,4 GWh) og Forsan (38 GWh) kraftverk som er omsøkt i Steigen kommune.

Basert på dette mener Småkraft AS at argumentet om å utsette konsesjonsbehandlingen til en overordnet nettstruktur er på plass ikke er aktuell/relevant. Etter en eventuell konsesjon for Salhuselva og Storelva kraftverk vil Småkraft bruke Energilovens bestemmelser og samordne videre nettilknytning med Statnett og Nord-Salten kraftlag gjennom en endelig nettilknytningsavtale. Dette forutsetter at konsesjonen(e) fra NVE med tilhørende vilkår er på plass før en optimaliserer endelig installert effekt samt manøvreringsreglement.

Stasjonsplassering

På befaringen gjorde Småkraft oppmerksom på at en kraftstasjonsplassering ved kote 28 kunne gi en bedre ressursutnyttelse og en mer kostnadseffektiv utbygging. De miljømessige konsekvensene av dette vil etter vår mening være de samme, eller i verste fall ubetydelige forverret, i forhold til gyting/oppvekstforhold for anadrome fiskeslag. Vi referer her fra "Miljøvurderingen for Salhuselva kraftverk"; "Det anadrome strekket i Salhuselva strekker seg maksimalt til ca. kote 33 hvor kraftstasjonen er planlagt plassert og som er ca 250 m fra samløpet med Storelva. Fra omtrent kote 28 har elva grovt substrat med større blokker og hard bunn, og gyteforholdene må betraktes som mindre egnede, selv om det ikke kan utelukkes at gyting kan forekomme frem til kote 33. Imidlertid er det sannsynlig at partiet mellom kote 28 og 33 har liten anadrom verdi"

Under befaringen viste vi også at strekningen fra kote 28 til 33 er uegnet for gyting for anadrome fiskeslag pga. lange perioder med strie strømforhold og uegnede bunnforhold for gyting.

En flytting av kraftstasjon fra kote 33 til kote 28 vil gi 0,35 GWh mer i produsert energi samtidig som det vil være en bedre landskaps-, samfunnsmessig- og kostnadmessig plassering.

Når det gjelder inntak av bekkene øst for Salhuselva innser vi etter befaring at kraftproduksjonspotensialet i aktuell tidsperiode er begrenset, og ved event. tillatelse til inntak av nevnte bekker vil vi utforme en eventuell åpen overføring av disse i samsvar med reindriftsforvaltningen dersom inntak er aktuelt. Etablering og nedgraving av overføringsledninger kan også være aktuelt om nødvendig.

Videre saksbehandling

Saksbehandler informerte etter befaringen om videre fremdrift for konsesjonsbehandlingen av Salhuselva og Storelva kraftverk. NVE hadde som mål å få gjort vedtak før/i løpet av desember 2007. Småkraft registrerer dette og er tilgjengelig dersom det skulle komme flere spørsmål til prosjektet under sluttbehandlingen. I samsvar med oppsummeringen etter befaringen anser vi foreliggende søknad å være svært ukontroversiell jfr. klare anbefalinger fra Steigen kommune, Nordland fylkeskommune og Hopen/Hopvatnet Grunneierlag vedr. søknad om utbygging. Høringsuttalelsene fra utbyggingsmotstanderne bekrefter ellers at utbyggingsøknaden er miljømessig forsvarlig.

Vi imøteser derfor NVE's positive stillingtagen til søknaden om småkraftutbygging i Salhuselva i god tid før kommende årsskifte."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Småkraft AS er et produksjonsselskap etablert av fem selskaper i Statkraftalliansen. Selskapet eies av Statkraft, BKK, Agder Energi, Trondheim Energiverk og Skagerak Energi.

Om søknaden

Det søkes etter:

1. vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til å bygge Salhuselva Kraftverk som beskrevet i søknaden.
2. forurensningsloven om tillatelse til gjennomføring av tiltaket
3. energiloven om tillatelse til bygging og drift av Salhuselva Kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av området

Utbyggingsområdet i Salhuselva ligger ved Hopvatnet i Steigen kommune i Nordland fylke. Salhuselva sitt nedbørfelt ligger i hovedsak i Steigen og Sørfold kommuner og grenser opp mot Hamarøy kommune. Salhuselva renner sammen med Sørvantelva og renner videre som Storelva ut i Hopvatnet og videre ut i Mørsvikfjorden. Kraftstasjonen er tenkt plassert en drøy kilometer oppstrøms utløpet til Hopvatnet og om lag 200 meter oppstrøms samløpet med Sørvantelva. Det er adkomst til området fra E6 (Ved Rota i Hamarøy kommune) via en 11 kilometer lang bomvei mot sør. Tiltaks- og influensområdet ligger i skogsterreng, hovedsakelig bjørkeskog som blir mer glissen jo lenger oppover man kommer. Det finnes innslag av furu i de lavere delene av området og myr i skoggrensen der inntaket er tenkt plassert.

Bergrunnen i nederst i området er angitt å være næringsfattig, noe som gjenspeiles i den relativt artsfattige floraen. Lengre opp utgjøres bergrunnen av mer kalk- og næringsrike bergarter som marmor og fyllitt. Dette gjenspeiles i noe rikere, men fremdeles trivielt vegetasjonssamfunn. Det er spredt bestand av elg i området. En tidligere stor bestand av gaupe og jerv synes å ha gått kraftig tilbake i området.

Det er ikke observert rødlistearter som er knyttet til tiltaks- eller influensområdet som blir berørt av tiltaket.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er ingen eksisterende inngrep i inntaksområdet. Det går to kraftlinjer gjennom dalen, den ene av disse (66 kV) går like forbi kraftstasjonsområdet, mens en 22 kV linje krysser Storelva ca 400 meter vest for den planlagte kraftstasjonen. Det går også en skogsvei langs deler av strekningen fra kraftstasjon mot inntak. Nedstrøms samløpet med Sørvantelva er det bebyggelse som i stor grad brukes som fritidsboliger. Det er ingen fastboende i bygda.

Alternativer

Småkraft skisserer i søknaden et alternativ med inntak 200 meter lengre opp i Salhuselva, men ut fra økonomiske og anleggstekniske forhold har man gått bort fra dette alternativet.

Ved befaring 28.06.07 kom det fram spørsmål og innvendinger knyttet til stasjonsplassering, anleggsvei/rørtrasé og overføringskanaler ved inntaket.

I tilleggsnotatet av 13.07.07 framgår det at Småkraft og grunneierne er innstilt på å nedgradere veistandard de øverste ca. 500 m etter anleggsperioden til ikke egnet for personbiltrafikk, samt å samlokalisere anleggsvei og nedgravd rørtrasé også et stykke nedenfor kote 175. De stiller seg også positive til å etablere en funksjonsriktig vegbom med svært begrenset adgang for å begrense/utelukke økt motorisert rekreasjonsferdsel i reinbeiteområdet.

Når det gjelder inntak av bekkene øst for Salhuselva uttaler Småkraft AS etter befaring at de innser at kraftproduksjonspotensialet er begrenset da dette er bekker som hovedsakelig har vannføring i flomperioder. Ved en eventuell tillatelse til inntak av nevnte bekker vil de utforme en åpen overføring av disse i samsvar med reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet. Etablering og nedgraving av overføringsledninger kan også være aktuelt om nødvendig.

På befaringen gjorde Småkraft oppmerksom på at en kraftstasjonsplassering ved kote 28 kunne gi en bedre ressursutnyttelse og en mer kostnadseffektiv utbygging. De miljømessige konsekvensene av dette vil etter Småkraft AS mening være de samme, eller i verste fall ubetydelige forverret, i forhold til gyting/oppvekstforhold for anadrome fiskeslag. Småkraft AS referer her fra "Miljøvurderingen for Salhuselva kraftverk": *"Det anadrome strekket i Salhuselva strekker seg maksimalt til ca. kote 33 hvor kraftstasjonen er planlagt plassert og som er ca 250 m fra samløpet med Storelva. Fra omtrent kote 28 har elva grovt substrat med større blokker og hard bunn, og gyteforholdene må betraktes som mindre egnede, selv om det ikke kan utelukkes at gyting kan forekomme frem til kote 33. Imidlertid er det sannsynlig at partiet mellom kote 28 og 33 har liten anadrom verdi"*

Småkraft AS mener også at strekningen fra kote 28 til 33 er uegnet for gyting for anadrome fiskeslag pga. lange perioder med strie strømforhold og uegnede bunnforhold for gyting.

En flytting av kraftstasjon fra kote 33 til kote 28 vil gi 0,35 GWh mer i produsert energi samtidig som det ifølge Småkraft AS vil være en bedre landskaps-, samfunnmessig- og kostnadsmessig plassering.

Teknisk plan

Overføringer

Konsesjonssøknaden inneholder overføring av to flombekker øst av inntaket via kanaler.

Inntak

Inntaket er planlagt som en 3 meter høy og 40 m lang betongdam fundamentert på fjell like nedstrøms samløpet med Tollknivelva på ca kote 223 med et neddemmet areal på ca 2000 m².

Det vil bli bygget en inntakskonstruksjon med varegrind og stengeanordninger på vestsiden av elven. Inntaket er planlagt å bli 2x4 meter i plan.

Rørgate

Det planlegges et nedgravd rør med diameter 1000 mm fra inntaket på vestsiden av elven. Det er sammenhengende løsmasse av stor mektighet hele veien bortsett fra et kort stykke ved inntaket der det er fjell. Ved en eventuell overføring av flombekker er det meningen å grave kanalene i løsmassene.

Kraftstasjon

Et 70 m² kraftstasjonsbygg er planlagt på kote 33, drøyt 200 m meter oppstrøms samløpet med Sørkvantelva, med utløp rett oppstrøms øvre ende av den gyttestrekningen. Stasjonsbygget vil være tilpasset eksisterende terreng og en ti meter lang avløpskanal vil lede produksjonsvannet tilbake til elva.

Elektriske anlegg

Det er planlagt et aggregat med generator på ca 3,5 MWA. Det vil være aktuelt med en flerstråles Peltonturbin eller to Francisturbiner.

Kraftlinjer

Det er planlagt en 430 meter lang jordkabel fra kraftstasjonen langs atkomstveien bort til 22 kV kraftlinja. I brev fra områdekonsesjonær Nord-Salten kraftlag kommer det frem at det blir behov for opprusting av nett og transformatorkapasitet dersom flere småkraftverk i området blir realisert. Dette kan føre til ekstra kostnader for prosjektet, men vil samtidig styrke nettleveringen og infrastrukturen i området.

Veier

Det planlegges en oppgradering av en 750 meter lang eksisterende vei samt 450 meter ny vei i forbindelse med adkomst til inntaksområdet og legging av vannveien. Det vil ikke være behov for fyllinger og skjæringer for veien. Det vil også bli nødvendig å bygge en 680 meter lang vei fra kraftstasjonen til eksisterende vei vest av stasjonen.

Massetak og deponi

Det er ikke behov for deponi av overskuddsmasser da man vil bruke masser fra rør- og veitraséen til vegbyggingen.

Hydrologiske virkninger

Nedbørfeltet som skal utnyttes er beregnet til 20,5 km² og har en middelvannføring ved inntaket på 1270 l/s. Alminnelig lavvannføring er 180 l/s og 5-persentilen sommer og vinter er henholdsvis 264 l/s og 153 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med maksimal slukeevne 2,2 m³/s og minimum slukeevne er 0,1 m³/s. Maksimal slukeevne tilsvarer ca 173 % av middelvannføringen. Det er forutsatt en minstevannføring i perioden 15.05-15.09 på 180 l/s, dvs. tilsvarende beregnet alminnelig lavvannføring. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring resten av året.

Dagens vannføring i Salhuselva er preget av høy vannføring mesteparten av sommeren og gradvis avtagende utover høsten og vinteren. Det opptrer imidlertid regnflommer om høsten og vinteren.

Etter en eventuell utbygging vil vannføringen bli kraftig redusert og hovedsakelig bestå av restvannføringen fra feltet på 48 l/s (middelverdi) samt minstevannføring på 180 l/s i sommermånedene. Vannføringer større enn største slukeevne, og dermed overløp, vil forekomme 63 dager i et midlere år.

Produksjon og kostnader

Søkeren har beregnet midlere årsproduksjon til 13,4 GWh inkludert foreslått minstevannføring, fordelt på 7,4 GWh sommerkraft og 6,0 GWh vinterkraft. Byggekostnadene er beregnet til 25,2 mill. kr. Dette gir en utbygningskostnad på 1,88 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Ved plassering av kraftstasjonen på kote 28 i stedet for kote 33 vil fallet øke med 5 meter. Dette vil øke produksjonen med ca 3%, dvs 0,35 GWh.

Om overføringene fra flombekkene sløyfes vil det redusere tilsiget ved inntaket med ca 6%, og gi en redusert produksjon på ca 0,8 GWh.

En økning i minstevannslipp til oppgitte 5-persentilverdier av tilsiget for sommer- og vintersesongen vil ytterligere redusere produksjonen med ca 2,2 GWh/år.

Arealbruk og eiendomsforhold

Området fra stasjonen og opp til inntaket er utmark med i hovedsak bjørkeskog. Bjørka avvirkes til en viss grad for vedproduksjon.

To grunneiere har alle rettigheter til grunn og fall og er de samme som har inngått avtale med Småkraft AS.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Steigen kommunes arealdelplan ble vedtatt i april 2005. Salhuselva ligger innenfor sone Landbruk, Natur og friluftsliv 1 (LNF-1). Dette er områder hvor bygging ikke er tillatt uten at det foreligger "særlige grunner". Dersom det gis tillatelse må forhold til kommunens arealplandel avklares direkte med Steigen kommune.

Samlet plan (SP)

Det er ikke registrert prosjekter i vassdraget som inngår i Samla Plan (SP).

Verneplan for vassdrag

Prosjektet berører ikke vassdrag som inngår i Verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder

Prosjektet vil innebære et tap av inngrepsfrie områder som utgjør 11,5 km² fordelt på: Villmarkspregede områder 3,6 km², sone 1 5,3 km² og i sone 2 2,6 km².

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingsområdet berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Andre verneområder

Nord-vest for det berørte området er Hopvasslia naturreservat. Det planlagte prosjektet vil ikke komme i direkte konflikt med dette naturreservatet.

Saksbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kap. 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter § 8. NVE har ved kgl. res av 10. desember 2004 fått delegert myndighet til å gi konsesjon for kraftutbygging med installert effekt inntil 10 MW. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skadene for allmenne og private interesser som bli berørt i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen og fylkesmannen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har befart området sammen med representanter fra søker, grunneier, Steigen kommune, Naturvernforbundet Nordland, Reindriftsforvaltningen i Nordland og Staggjo-Habmer reinbeitedistrikt.

Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene:

Steigen kommune anbefaler å gi konsesjon men forutsetter at alle inngrep utføres skånsomt og at det pålegges minstevannsføring som monner. Kommunen ønsker ikke at det skal etableres overføringskanaler fra flombekker til inntaket og at veien opp til inntaksdammen samlokaliseres med tilløpsrøret. Tilløpsrøret må også tildekkes der det ikke kan graves ned. Kommunen ønsker også at det benyttes en turbintype som ikke gir overmetning av luft.

Som en del av kommunenes høringsuttalelse er det tatt inn en uttalelse fra Hopen og Hopvatnet grunneierlag. Grunneierlaget anbefaler utbyggingen og argumenterer blant annet med at en utbygging vil gi sikker og forutsigbar strømtilgang og bedre betingelser for vedlikehold av annen infrastruktur. I tillegg til de praktiske fordelene dette medfører er også innvirkningen på fritidseiendommenes markedsverdi et argument

Fylkesmannen i Nordland mener at behandling av søknaden bør utsettes til det foreligger en fylkesdelplan for småkraftutbygging.

Hvis søknaden blir behandlet går Fylkesmannen i mot utbygging av Salhuselva ut fra en totalvurdering av konsekvensene for miljøverdiene i området. Dersom det gis tillatelse til utbygging foreslås det at det pålegges minstevannsføring, minimum alminnelig lavvannsføring. Videre at det monteres omløpsventil for å unngå plutselig tørrlegging av elvestrekningen nedstrøms kraftverksutløpet og at kraftstasjonen legges oppstrøms vandringshinder for laks og sjørøret. Det ønskes også at sidebekkene ikke eller i begrenset grad overføres.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon til utbygging av Salhuselva kraftverk under forutsetning av minstevannsslipp i sommerhalvåret og at andre avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden iverksettes. Det bes også om at reindriftsutøvere i området involveres i detaljplanleggingen.

Sametinget har ingen merknader ut over at skulle det under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående.

Reindriftsforvaltningen i Nordland går i høringsuttalelsen mot at det gis konsesjon for Salhuselva kraftverk på grunn av hensynet til områdets verdi for reindriften. Det påpekes at summen av inngrep i Staggjo-Habmer reinbeitedistrikt gjør at enkelte områder ikke lengre er mulig å benytte for reindriftsutøvelse. En utbygging her vil redusere disse områdene ytterligere.

Naturvernforbundet i Nordland går sterkt i mot utbygging og vektlegger konsekvensene for natur- og miljøverdier i området. Hovedårsaken er de negative konsekvensene utbyggingen vil få for fisk, ferskvannøkologi, inngrepsfrie områder, landskap og friluftsliv. Før det er tatt stilling til spørsmålet om nasjonalpark/landscapsvernområde (Balkjosen/Fjorde/Forsanvatnet/Hopvatnet) bør en være varsom med å tillate irreversible inngrep i randsonen til dette området.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE ser som viktige fordeler og ulemper med tiltaket.

Fordeler

1. En utbygging etter de foreliggende planene vil etter søkers beregning gi 13,4 GWh i ny årlig produksjon.
2. Tiltaket vil bidra til å styrke næringsgrunnet for tiltakshaverne/grunneierene

Ulemper

1. Tiltaket vil medføre en reduksjon av inngrepsfrie områder, inkludert villmarkspregede områder.
2. Tiltaket innebærer fysiske inngrep som kan ha visse landskapsmessige virkninger.
3. Tiltaket vil kunne ha konsekvenser for reindriften i området.
4. Salhuselva vil få redusert vannføring på utbyggingsstrekningen store deler av året med konsekvenser for Salhuselva som landskapselement og for gyte- og oppvekstforhold for fisk og andre vannavhengige organismer.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder etablering av et kraftverk med inntaksdam, nedgravd rørledning, kraftstasjon og anleggsvei. Opprusting av ca. 750 meter eksisterende vei og bygging av ca. 1900 meter ny vei samt nedgraving av rørgate vil være de mest synlige deler av inngrepet, i tillegg til tap av visuelle verdier ved redusert vannføring i elva. Inntakskanaler fra flombekker og vei til inntaket vil kunne være til hinder for reindriften. Fylkesmannen, Naturvernforbundet i Nordland og Reidriftsforvaltningen i Nordland går i mot utbyggingen. Steigen kommune og Nordland fylkeskommune anbefaler å gi konsesjon. Sametinget har ingen merknader utover å minne om plikten til å stoppe arbeidet ved eventuelle funn av fornminner og melde inn dette.

Slipp av minstevannføring, nedgraving eller tildekning av rørgater, veibom og utelatelse av overføringer av to sidebækker anføres som de viktigste avbøtende tiltakene og endringsforslagene i forhold til opprinnelig plan dersom det gis konsesjon.

Det bemerkes også fra flere av høringsinstansene at det skal utarbeides en fylkesplan for småkraft i Nordland og at videre utbygging av småkraft bør bero til denne planen er ferdig.

Hydrologi

Utbyggingen vil gi sterkt redusert vannføringen på den berørte elvestrekningen. Søker har foreslått minstevannføring på 180 l/sek i perioden 15.mai til 15. september. Maksimal slukeevne for kraftverket er på 2,2 m³/s. Dette utgjør ca. 173 % av middelvannføringen. I et midlere år vil det være overløp ved inntak 63 dager i året. Det vil ikke være dager med vannføring under minste slukeevne ifølge søkers beregninger. I dager uten overløp vil det eventuelt være pålagt minstevannføring og noe tilsig fra restfeltet som utgjør vannføringen nedenfor inntaket. En overføring av flombekker fra nabofelt vil øke tilsiget med ca. 5%.

Landskap

Inngrepene vil være synlig fra adkomstveien inn til Hopen og fra nordsiden av dalen i form av vei/rørtrasé, og særskilt påtakelig vil reduksjonen av vannføringen i elva være. Salhuselva er et viktig landskapselement i dalen den drenerer ned mot. En utbygging av Salhuselva vil medføre sterkt redusert vannføring på strekningen mellom inntaket og kraftstasjonen og dette landskapselementet vil dermed bli sterkt forringet dersom det ikke pålegges avbøtende tiltak.

Flere av høringsuttalelsene påpeker at en utbygging av Salhuselva vil redusere inngrepsfrie områder i betydelig grad. Omganget av reduksjonen vil være på 11,5 km² totalt fordelt på villmarkspregede områder 3,6 km², inngrepsfrie områder sone 1 5,3 km² og sone 2 2,6 km². NVE vil vise til at det meste av inngrepet vil bli i områder som allerede er tydelig preget av kraftlinjer, noe veier og bebyggelse og som dermed ikke framstår som urørt. NVE er av den oppfatning at med avbøtende tiltak som minstevannføring og god landskapsmessig tilpasning vil den reelle påvirkning av INON-området være begrenset.

Fot ytterligere vurdering om temaet henvises til avsnittet om sumvirkninger lengre bak.

Det argumenteres også med at Steigen kommune har bedt Miljøverndepartementet å igangsette prosess med å vurdere muligheten for at med å opprette en nasjonalpark/landskapsvernområde i hele eller deler av området Balkjosen/Fjorde/Forsanvatnet/Hopvatnet og at dette burde vært avgjort før det gis en eventuell tillatelse til utbygging av vassdraget. NVE kan ikke se at en framtidig beslutning om en slik utredning kan vektlegges i betydelig grad ved konsesjonsbehandlingen i og med at det omsøkte tiltaket ligger utenfor grenser for det foreslåtte verneområdet.

Friluftsliv

Hopvatnet/Hopen var inntil 1975 to bygder med jord- og skogbruk samt fiske som næringsgrunnlag. I 1975 ble bygdene erklært som fraflyttingsområde og har siden i hovedsak vært brukt som friluftsliv- og hytteområde. Området brukes også i noen utstrekning til beiteland og det tas ut noe skog, blant annet for vedproduksjon. I hovedvassdraget og i Hopvatnet drives det sportsfiske og det utstedes hver år 80-100 fiskekort i Hopvatnet alene. Det jaktes elg i området, men området er i liten grad brukt til småviltjakt. Det går en gammel ferdselsvei/sti langs Salhuselva over fjellet og ned mot Salhus ved Mørsvikfjorden som brukes av turgåere, men trolig i begrenset grad.

I kommuneplanens arealdel har området status som LNF-1 der temakart naturprioriterte områder gir området status som verdifullt område.

Inngrepet vil kunne redusere de kvalitetene området i dag har med tanke på friluftsliv.

Et riktig minstevannsslipp vil etter vår oppfatning redusere virkningen av dette i tilstrekkelig grad til at de rekreasjonsmessige kvaliteter kan opprettholdes. Tilsvarende vil nedgraving av rørgate, fjerning av vei samt revegetering av inngrepsområder bidra til at området etter at anleggsperioden er over fremdeles vil ha stor verdi for friluftsliv.

Biologisk mangfold

Det er i undersøkelsen om biologisk mangfold ikke påvist verdifulle eller truede naturtyper som fossesprøytoner eller bekkeklofter. Det er heller ikke registret rødlistearter som en utbygging kan komme i konflikt med, men det finnes hekkende, rødlistede fugler i området. Fossekall er ikke påvist i følge miljørapporten, men finnes trolig. NVE mener at dersom det tas hensyn ved utformingen av anlegget, herunder stikking av eksakt trasé for rørgate og vei og at det slippes minstevannføring hele året for å ivareta fisk og annen vannavhengig fauna vil virkningen være begrenset.

Fisk

Det er registrert bekkørret i det ovenforliggende Storvatnet og i kulper mellom inntak og stasjonen i Salhuselva. Nedre del av elva er sannsynligvis gyte- og oppvekstområde for sjørret. Bestanden av sjørret er etter alt å dømme ikke stor, men inneholder en del stor fisk. Plassering av kraftstasjonen med utløp vil dermed være viktig for reproduksjonspotensialet for denne stammen. Det er imidlertid fornuftig etter vårt syn at plasseringen gjøres slik at kraftpotensialet kan utnyttes maksimalt innenfor økologisk forsvarlige rammer. I tilleggsnotatet av 13.07.08 viser Småkraft AS til befaringen hvor man viste at elvestrekningen fra kote 33, som er den omsøkte stasjonsplasseringen, og ned til kote 28 er et lite egnet område for gyting. I notatet argumenteres det derfor for at en stasjonsplassering på kote 28 vil gi bedre ressursutnyttelse med samme miljømessige konsekvenser og blant annet gi en landskapsmessig bedre plassering av stasjonen.

Småkraft AS referer her fra "Miljøvurderingen for Salhuselva kraftverk"; "*Det anadrome strekket i Salhuselva strekker seg maksimalt til ca. kote 33 hvor kraftstasjonen er planlagt plassert og som er ca 250 m fra samløpet med Storelva. Fra omtrent kote 28 har elva grovt substrat med større blokker og hard bunn, og gyteforholdene må betraktes som mindre egnede, selv om det ikke kan utelukkes at gyting kan forekomme frem til kote 33. Imidlertid er det sannsynlig at partiet mellom kote 28 og 33 har liten anadrom verdi*"

NVE er enig i at en flytting av kraftstasjon fra kote 33 til kote 28 vil gi mer i produsert energi og at det vil være en bedre plassering både utfra en landskaps- og ressurs hensyn, samt at hensynet til anadrom fisk er tilstrekkelig ivaretatt.

De fleste av høringsinstansene forutsetter minstevannsføring ved en eventuell utbygging. NVE er også av den oppfatning bl.a. grunnet hensynet til fisk og bunndyr. Restvannføringen alene vil slik vi ser det ikke være tilstrekkelig for å opprettholde en tilfredsstillende økologi på den berørte strekningen.

Flere av høringsinstansene påpeker behovet for en om omløpsventil for å unngå momentan, kortvarig tørrlegging ved driftsstopp. Dette er planlagt installert av søker. NVE vil kunne ta dette inn som vilkår for å sikre at det blir ivaretatt.

Reindrift

Salhusdalen ligger innenfor Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt. Reinbeitedistriktet har ikke avgitt høringsuttalelse, men tok del i befaringen og kunne orientere om at Salhusdalen er kalveområde for rein, og at dalen er verdifull på grunn av lite forstyrrelser da dette gir reinen beitero. Dette er svært viktig i pregingsperioden etter kalving. Slike områder får stadig større verdi ettersom det blir stadig færre av dem. De største forstyrrelsene vil formodentlig komme i anleggsperioden. Under befaringen

kom det fram at også de planlagte overføringskanalene kunne være vandringshinder for reinen og reindriftsnæringen er negativ til en slik løsning. Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet ønsker også at det settes opp bom på veier som bygges i tilknytning til utbyggingen for å redusere trafikken i disse sårbare områdene. Småkraft AS har sagt seg enig i at dette er en god løsning og vil besørge dette når det blir aktuelt.

I tilleggnotatet av 13.07.07 framgår det at Småkraft og grunneierne er innstilt på å nedgradere veistandard de øverste ca. 500 m etter anleggsperioden til en standard ikke egnet for personbiltrafikk, samt å samlokalisere anleggsvei og nedgravd rørtrasé også et stykke nedenfor kote 175. De stiller seg også positive til å etablere en funksjonsriktig vegbom med svært begrenset adgang for å begrense/utelukke økt motorisert rekreasjonsferdsel i reinbeiteområdet.

Det er NVEs oppfatning at hvis overføringskanalene sløyfes og veier blir stengt med bom og eventuelt delvis fjernes og revegeteres, vil virkningene for reindriften være akseptable. Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt må involveres i planleggingen av Salhuselva kraftverk og tid for gjennomføring av anleggsarbeidet må avklares med distriktet ved en eventuell konsesjon.

Andre forhold

Kulturminner

Inngrepet er ikke vurdert å komme i konflikt med kulturminner, men både Nordland Fylkeskommune og Sametinget forutsetter at eventuelle funn innrapporteres etter vanlig prosedyre. Dette er standardvilkår ved en eventuell konsesjon.

Fylkesplan for småkraftverk

Fylkesdelplan for småkraft i Nordland er under utarbeidelse og forventes behandlet politisk ved utgangen av 2009. Det har ikke framkommet krav fra Nordland fylkeskommune eller Steigen kommune om å avvente behandlingen av søknaden i påvente av planen. NVE anvender retningslinjene for småkraftplanlegging i sin saksbehandling og ser søknadene for utbygging av Salhuselva i sammenheng med tilsvarende for Storelva i samme vassdrag. NVE ser på bakgrunn av dette ingen grunn til å utsette denne konsesjonsbehandling

Sumvirkninger - Søknadene for Storelva kraftverk og Salhuselva kraftverk sett i sammenheng

NVE skal gjennom konsesjonsbehandlingen vektlegge den samlede belastning av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart fram i forarbeidene til vannressursloven, Ot. prp. nr 39 (1998-1999) og i Olje- og energidepartementets retningslinjer for små kraftverk som ble utgitt i juni 2007. Politiske føringer understreker behovet for å ta vare på naturområder med urørt preg og at en "bit for bit" reduksjon av slike naturområder er uheldig.

Det har i de siste årene vært stor interesse for bygging av småkraftverk, blant annet i vassdraget hvor Salhuselva og Storelva kraftverk er omsøkt og som drenerer via Høpsvatnet mot Mørsvikfjorden. Flere av høringspartene har uttrykt ønske om at man skal se utbyggingene under ett og vurdere de i lys av den kommende Fylkesplanen for småkraftverk og etableringen av en mulig, framtidig nasjonalpark eller et landskapsvernområde. NVE legger ikke avgjørende vekt på argumentene om framtidige planer, men finner det naturlig å se disse to prosjektene i sammenheng og foreta beslutninger basert på en totalvurdering av inngrepene i denne nedre delen av vassdraget.

Den totale reduksjonen av inngrepsfrie områder, INON-områder, ved begge utbyggingene vil utgjøre 17,7 km². Av dette utgjør villmarkspregede områder 5 km². 2/3-deler av dette utgjøres av en utbygging av Salhuselva. NVE er av den oppfatning at de mest omfattende tekniske inngrepene i Hop slik det ser

ut i dag er innenfor området som berøres av Salhuselva kraftverk og at med avbøtende tiltak vil virkningen på urørte kvaliteter være begrenset.

Begge vassdragene representerer godt synlige landskapselement som er med på å danne totalinntrykket av dette områdets urørthet. I begge søknadene er det fotoillustrasjon av elvene ved ulike vannføringer. Av disse ser man at spesielt Storelva mister sitt visuelle særpreg, eller slik miljørapporten for denne søknaden beskriver det: "*De inntrykssterke og godt synlige strykene*".

I den øvre delen av Storelva, over flågene, sprer elva seg i fire-fem deler og danner et iøyenfallende fosseslør over en samlet bredde på et par hundre meter. I den nedre delen går disse løpene sammen til to bekker som drener hver for seg ut i Hopvatnet. Av bildene som er tatt ved vannføringer tilsvarende alminnelig lavvannføring (80 l/s) og 5-percentilen (sommer og vinter hhv. 118 l/s og 64 l/s) ser man at et slipp av minstevannføring i denne størrelsen kun i liten grad vil kunne avhjelpe det tapet av landskapselement som vannføringsreduksjonen medfører. Ved denne vannføringen er kun den ene av fossene synlig og tilsvarende for de to bekkene nedstrøms fossene. Av fotoene ser man at en vannføring på 800-1000 l/sek gir et mektig preg. De hydrologiske beregningene viser at det i et normalt år uten et kraftverk vil være om lag 100 dager med en slik vannføring. En utbygging vil redusere dette tallet til om lag 10.

Også Salhuselva er godt synlig og vannføringen i denne elva er avgjørende for helhetsinntrykket av området. Et slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring i perioden 01.05-30.09 vil bedre dette inntrykket noe, men dette vil neppe være tilstrekkelig til å imøtekomme kravet fra Steigen kommune om en "*...minstevannføring som monner for å sikre elva som et landskapselement*". NVE er enig med Steigen kommune i dette. Vi er også enige med kommunen i at det for Salhuselva vil være behov for minstevannføring av hensyn til naturmiljøet generelt. NVE mener at det for Salhuselva er mulig å fastsette en tilstrekkelig minstevannføring for å ivareta disse interessene.

Selv om Salhuselva også vil reduseres som landskapselement ved en utbygging har den ikke den samme framtreddende plassering som Storelva. Dette gjør at en utbygging av Salhuselva er å foretrekke framfor en utbygging av Storelva.

Av søknadene framkommer det at konsekvensen av inngrepet for biologisk mangfold, særskilt fisk, kan bli større for Salhuselva enn for Storelva. NVE vil likevel i dette området prioritere *landskaps- og opplevelseselementet* og mener et økt krav om minstevannføring i forhold til det omsøkte for Salhuselva vil redusere denne konsekvensen av inngrepet betydelig. Dersom det i tillegg fastsettes krav om omløpsventil vil konsekvensene for fisk her etter vår mening være begrenset.

I tillegg kommer også at mulig strømproduksjon fra Storelva er noe mindre enn for Salhuselva.

Dette gjør at en utbygging av Salhuselva er å foretrekke framfor en utbygging av Storelva.

En utbygging av begge disse elvene vil etter vårt syn utgjøre en for stor forringelse av et område som har store kvaliteter innen både landskap og friluftsliv.

Ut fra en totalvurdering vil en utbygging av kun Salhuselva være akseptabel ut fra en helhetlig vurdering av allmenne hensyn og fordi Salhuselva i større grad enn Storelva vil ligge innefor områder påvirket av blant annet vei og kraftlinje. Vi viser til vårt vedtak for Storelva som er fattet samtidig som vedtaket for Salhuselva.

Lokal strømforsyning

I søknaden om kraftverk i Salhuselva argumenteres det med at en utbygging vil bidra til en framtidig stabil strømforsyning på grunn av at nettet opprettholdes. NVE har ikke tillagt dette forholdet vesentlig vekt da en nedleggelse ikke kan foretas uten tillatelse fra NVE.

Oppsummering

NVE har i sin vurdering lagt vekt på at tiltaket vil gi positive ringvirkninger lokalt næringsmessig og i form av ny, fornybar strømproduksjon. Minstevannsføring gjennom hele året som et avbøtende tiltak vil redusere både de biologiske og i noen grad de landskapsmessige konsekvensene ved inngrepet. En samlokalisering av rørtrasé og adkomstvei samt tilrettelegging for rask revegetering vil ytterligere redusere de negative konsekvensene. En sløyfing av planene om overføring av flombekker samt tilbakeføring av øvre del av anleggsvei etter byggingen er forhold som vil gjøre inngrepet mindre problematisk for reindriftsnæringen. Begrensninger på bruk av anleggsveien for allmennheten etter anleggsperioden vil òg redusere ulempen for reindriftsutøvelsen.

Det er ikke registrert rødlistearter i området, og flora og fauna er angitt å være forholdsvis triviell da det ikke er påvist verdifulle naturtyper. Hensyn til biologisk mangfold og flora/fauna generelt i elva vil være ivaretatt ved en tilstrekkelig minstevannføring.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser mener NVE at fordelene og nytten av tiltaket uten overføring av sidebekker overstiger skaden for private og allmenne interesser som blir berørt slik at kravet i vannressursloven § 25 er tilfredsstillt. NVE gir derfor Småkraft AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til å bygge Salhuselva kraftverk på de vilkår som følger vedlagt.

Dette vedtak gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Det er fremlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg og en ca. 430 m lang jordkabel med spenning på 22 kV frem til eksisterende linjenett. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av prosjektet og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Nord-Salten kraftlag er områdekonsesjonær i det aktuelle nettområdet og opplyser i brev til Småkraft AS av 03.02.06 at det ikke er ledig kapasitet til å ta imot kraftproduksjon fra 12 aktuelle småkraftanlegg i området, inklusive Salhuselva kraftverk. Områdekonsesjonæren er imidlertid i en dialog med Statnett om en ny tilkobling til sentralnettet i Kobbelv. Statnett må investere 40-50 millioner kroner i et nytt trafoanlegg for dette formålet og ønsker en samlet oversikt over aktuelle utbygginger, og områdekonsesjonæren avventer søkers tilbakemelding hva angår konsesjon og videre planer.

Søker opplyser i notat av 13.07.07 etter å ha vært i kontakt med Statnett at det er ledig kapasitet som Salhuselva kraftverk kan utnytte inntil nytt trafoanlegg i Kobbelv er på plass.

NVE finner det ikke nødvendig med egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV-nettet. Nødvendig høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Dersom Småkraft AS ønsker en egen anleggskonsesjon må det sendes inn opplysninger til NVE om dette når endelig valg av elektrisk installasjon og trasé er gjort. Det synes for NVE å være noe uklart om det er kapasitet på lokalt og overordnet nett for innmating av en kraftproduksjon fra Salhuselva kraftverk. NVE vil ikke påbegynne godkjenning av detaljplaner uten at dette er tilstrekkelig avklart og dokumentert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Konsesjonsvilkårene er basert på standard konsesjonsvilkår for tiltak som gjelder kraftutbygging der NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8. Vi har ikke funnet grunn til å kommentere poster i vilkårene der det er foreslått brukt standardvilkår uendret og der det ikke har kommet innspill i høringsuttalelsene. For øvrige poster har vi følgende kommentarer:

Post 1, vannslipp:

I søknaden er middelvannføringen beregnet til 1,27 m³/s, alminnelig lavvannføring til 180 l/s og 5-percentilen for sommer og vinter til hhv. 264 l/s og 153 l/s

I konsesjonssøknaden er det forutsatt slipp av alminnelig lavvannføring i perioden 15. mai til 15. september og ingen minstevannføring resten av året.

NVE mener det at det må slippes vann forbi inntaket hele året på grunn av biologiske og landskapsmessige hensyn. Dette omfatter blant annet bekkeørret og bunnfauna, samt hensynet til fossefall, som trolig finnes i området. Restfeltet nedstrøms inntak vil ha liten betydning for vannføringen på den berørte strekningen og minstevannføring er en forutsetning for at elven ikke skal fremstå som helt tørrlagt store deler av året. Både biologiske og landskapsmessige hensyn tilsier at minstevannføringen må være høyere i sommersesongen enn resten av året.

På grunnlag av dette mener NVE at det skal slippes 250 l/sek i sommersesongen (01.05-30.09) og 150 l/sek resten av året. Dersom tilsiget er mindre enn dette skal hele tilsiget slippes forbi inntaket.

Ifølge beregninger fra Småkraft AS vil kravet redusere produksjonen med 2,3 GWh/år fra 13,4 til 11,8 GWh/år. Uten overføring av sidebekker vil produksjonen reduseres med ytterligere 0,8 GWh/år. Flytting av stasjonen fra kote 33 til kote 28 vil øke produksjonen med ca. 0,3 GWh/år. Produksjonen vil etter disse beregningene bli i overkant av 11 GWh/år. Kravet til minstevannføring vil, etter NVEs vurdering, ikke ha avgjørende betydning for økonomien i prosjektet.

Typisk start/stopp-kjøring skal ikke skje da dette kan påvirke fiskeinteressene i vassdraget. Det må installeres omløpsventil med kapasitet på minst 50 % av maksimal slukeevne for å unngå momentan, kortvarig tørrlegging ved uforutsett stans i kraftverket.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Detaljplaner for inntaket, dam, rørtrasé, og bygging av kraftstasjonen må sendes NVEs regionkontor i Narvik før arbeidet igangsettes. NVE skal godkjenne detaljplanene.

På bakgrunn av uttalelsene fra Reindriftsforvaltningen i Nordland samt fra reinbeitedistriktet under befaringen mener NVE at anleggsveien så langt som mulig bør tilbakeføres til naturlig tilstand. Ferdelsveien skal ikke være bredere enn nødvendig og den skal tilpasses omgivelsene og anlegges på kjørefast terreng.

Rørtrasé skal i størst mulig grad samlokaliseres med anleggsvei, og minimum fra enden av eksisterende vei på ca. kote 175 og opp til inntaket.

Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt skal gis anledning til involvering i utforming av planer og fremdrift.

Eventuelle terrengskader på grunn av anleggsarbeidet må utbedres så langt som mulig.

Endelig valg av stasjonsplassering mellom kote 28-33 kan gjøres som del av detaljplanleggingen

Post 5: Naturforvaltning

Standardvilkårene for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes uaktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Et eventuelt pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og påvirkning.

Post 6: Kulturminner

Merknader fra Nordland Fylkeskommune og Sametinget omfattes av dette vilkåret.

Post 7: Ferdsel

Det må etableres en funksjonsriktig bom for å utelukke økt motorisert rekreasjonsferdsel i reinbeiteområdet. Veien skal kun være tilgjengelig for grunneier, kraftverkseier og reindriftsutøverne og plassering gjøres i samråd med reinbeitedistriktet.

Post 8: Terskler

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjøre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg nødvendig selv om det på nåværende tidspunkt synes uaktuelt.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter imidlertid at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplan. Forholdet til plan og bygningsloven må avklares med kommunen.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes fylkesmannen om nødvendige tillatelser etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter dette lovverket.